

ISSN 1452 - 3477

Гласник

ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

БРОЈ 24-25 ГОДИНА VI БЕОГРАД, децембар 2011.

www.ingkomora.rs

ГЛАСНИК ИЗЛАЗИ СВАКА ТРИ МЕСЕЦА

КРУПАН ПЛАН

**ДАН
КОМОРЕ
14. јун**

странице: 9-14

ДОКУМЕНТИ

**План и
програм рада и
Финансијски план
2012 годину**

странице: 31-38

ИСКУСТВА

**Како у САД
доћи до
лиценце**

страница: 60-61

Свим члановима Коморе желимо срећну 2012. годину

BLUE CENTER d.o.o.
Španskih Boraca 3
11070 Novi Beograd
Tel. +381 11 31 21 362
info@bluecenter.rs

**BLUE
CENTER**

Blue Center se nalazi u jednom od najistaknutijih delova Novog Beograda – u **centralnoj poslovnoj zoni** – idealnoj lokaciji za Vaše kancelarije, odakle je sve dostupno.

Zadovoljavajući najviše internacionalne standarde, Blue Center će **podići Vaše poslovanje** na viši nivo.

Ugodan i inspirativan, Blue Center će Vas motivisati da **činite i želite više**.

Kao poslovna zgrada koja u prizemlju sadrži i prodajne i ugostiteljske prostore, Blue Center je sinonim za **najviše poslovne standarde**. Sastoji se od dva podzemna nivoa, prizemlja, 6 spratova i povučenog sprata sa krovnom terasom. Prostrana **podzemna garaža** obezbeđuje 470 parking mesta.

Glavni ulazi u zgradu su **2 ulazna hola**, do kojih se stiže pešačkim prilazom, koji vode do 4 hodnika ka kancelarijama, pod stalnim nadzorom obezbeđenja.

Prostorije u zgradi zamišljene su kao **adaptibilne i prilagodljive**. Svi prostori u zgradi mogu da se zakupe pojedinačno, grupno ili izdvojeno, zavisno od zahteva zakupaca.

Svi spratovi, od prvog do sedmog, zamišljeni su kao **open-space poslovni prostor** i nude 30.000 m² kvalitetnih prostorija. Prodajni prostori su **u prizemlju** – vidljivi iz svih uglova i pristupačni iz svih pravaca.

Mogućnosti za povezivanje, uz pomoć svih raspoloživih mreža, doprineće razvoju Vašeg poslovanja i olakšaće njegovo širenje ili unapređivanje. **Efikasnost** objekta zadovoljava najviše standarde vezane za sigurnost i primenjene sisteme, i tako minimizira troškove održavanja i poslovanja.

Kombinovanjem efikasnosti i komfora, Blue Center postaje **savršeno mesto za Vaš posao**.

Poslovna zgrada mora da ponudi udoban, siguran, fleksibilan, tehnološki unapređen i estetski ugodan radni prostor. Mora da bude u stanju da zadovolji specifične poslovne potrebe vezane za opremu, tehničke uslove, materijale i funkcionisanje.

Zgrada klase A+ mora da pruži i više.

U želji da postane **orijentir** Novog Beograda, Blue Center pruža usluge i prednosti najviših standarda.

Ako tražite **najprikladniji prostor** za razvoj svog poslovanja, Blue Center je pravo mesto za Vas.

- Bogato prirodno osvetljenje
- Visina plafona u kancelarijama – 2,85 m
- Fleksibilan dizajn osnova
- Dvostruka visina plafona u ulaznim holovima
- Dupli pod u poslovnom prostoru
- Zastakljena fasada sa prozorima koji mogu da se otvaraju
- Ulazi i dizajn zgrade prilagođeni osobama sa hendikepom
- Podzemna garaža na dva nivoa, sa 470 parking mesta
- Sve kancelarije i zajedničke prostorije su potpuno klimatizovane pomoću četvorocevnog sistema
- Vrhunski fasadni sistem
- Međunarodni protivpožarni standardi
- Luksuzne zajedničke prostorije
- Obezbeđeni svi servisi u okviru zgrade

**BLUE
CENTER**

Zgrada klase A+ mora da pruži i više

ПРОФЕСОР ДР ДРАГОСЛАВ ШУМАРАЦ,
ПРЕДСЕДНИК ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Корак ближе да и регионални центри имају „своје куће“

Поштоване колегинице и колеге,

На 35. редовној седници Управног одбора, донели смо одлуку о прибављању пословног простора за потребе Регионалне канцеларије Инжењерске коморе Србије у Нишу. Тиме смо направили корак више ка остваривању коначног циља да у регионалним центрима имамо „сопствене куће“, што ће нам омогућити ефикасније пословање, једноставније сервисирање потреба чланова са региона и успешније функционисање у спровођењу планова и програма рада. Овим путем вас обавештавам да је у току поступак набавке пословног простора за потребе Регионалне канцеларије Инжењерске коморе Србије у Новом Саду.

У протеклом периоду Комора је имала велики број активности, од којих ћу поменути најзначајније, док ћете о осталим читати на наредним страницама Гласника.

26. децембра 2011. године, одржана је и Осма редовна седница Скупштине Инжењерске коморе Србије на којој су усвојени Правилник о избору чланова Скупштине Инжењерске коморе Србије, План и програм рада као и Финансијски план Коморе за 2012. годину. Усвојен је и Извештај о раду Суда части Инжењерске коморе Србије за 2011. годину.

У јулу ове године постали смо чланица Светског удружења инжењерских организација (World Federation of Engineering Organizations). Као што је познато, од 2005. године чланица смо Европског савета инжењерских комора.

У сарадњи са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања израдили смо Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда и Правилник о енергетској ефикасности зграда (Сл. гласник бр. 61/2011 од 19.08.2011.г.). С тим у вези, у току 2011. године, са бројним фирмама и компанијама организовали смо серију семинара о енергетској ефикасности. Укупно их је било десет о којима детаљније можете прочитати у овом броју Гласника. Користим прилику да поменем да је Business info Group организовао још један значајан скуп из ове области на тему „Енергетска ефикасност и коришћење обновљивих извора енергије“. Одржан је 5. децембра 2011. године у Београду. Поред Министарства за инфраструктуру РС, Агенције за енергетску ефикасност, Покрајинског центра за енергетску ефикасност, Комора је била један од институционалних покровитеља. Имао сам част да одржим презентацију у оквиру панела „Међународна сарадња, могућности за финансирање и друге

претпоставке за унапређење енергетске ефикасности у региону Југоистичне Европе“.

Почетак октобра ове године обележио је завршетак куће у Краљеву за породицу Рачић коју је Комора донирала, а чија је кућа била тешко оштећена у земљотресу који је задесио ово подручје 03. новембра 2010. године. Пре почетка изградње куће обезбеђене су неопходне дозволе и морам да нагласим да се приликом пројектовања водило рачуна о квалитету и естетском изгледу куће. Фотографија куће се налази на насловној страни овог Гласника.

Матичне секције планера, урбаниста, пројектаната и извођача радова, одржале су своје традиционалне годишње скупове. Матична секција урбаниста организовала је скуп „Forum urbanum - Сајам урбанизма“, као редовни годишњи преглед урбанистичких остварења чланова секције, од 16. до 18. јуна 2011. године у Ивањици. Од 21. до 23. септембра 2011. године на Копаонику, Матична секција планера организовала је традиционални скуп „17. Сусрети просторних планера Србије – 2011.“, са главном темом „Обновљиви извори енергије у просторном развоју Србије“. Након тога, тачније од 07. до 09. октобра 2011. године на Златибору, матичне секције пројектаната и извођача радова, одржале су скуп „Дани инжењера Србије 2011“. Ове манифестације је посетило више три стотине инжењера ради усавршавања и едукације која је у данашње време од посебног значаја због убрзаних промена.

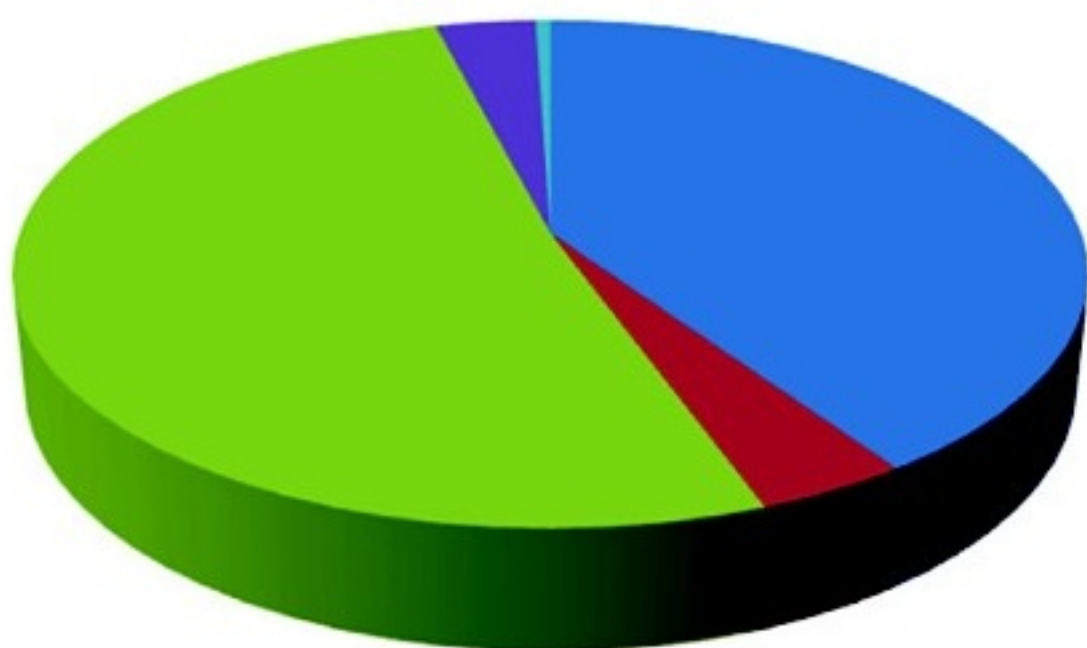
Наши чланови су имали могућност да бесплатно посету 2. Међународни сајам безбедности објеката, инфраструктуре, лица и пословања, 7. Међународни сајам енергетике, 56. Међународни сајам књига, 49. Међународни сајам намештаја, опреме и унутрашње декорације у Београду и Сајам грађевинарства и опреме у Нишу, у периоду од септембра до краја новембра 2011. године.

Од 30. новембра 2011. године продужили смо осигурање од професионалне одговорности чланова Коморе – полису осигурања одговорности добијате уз овај Гласник, затим планирамо организацију великог броја разних облика стручног усавршавања и скупова, семинара из области енергетске ефикасности, обезбеђивање улазница за сајмове у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу и још пуно активности.

На крају, честитам свима НОВУ 2012. ГОДИНУ, која је изборна не само у држави Србији већ и у Инжењерској комори Србије и желим вам пуно здравља, среће и успеха!

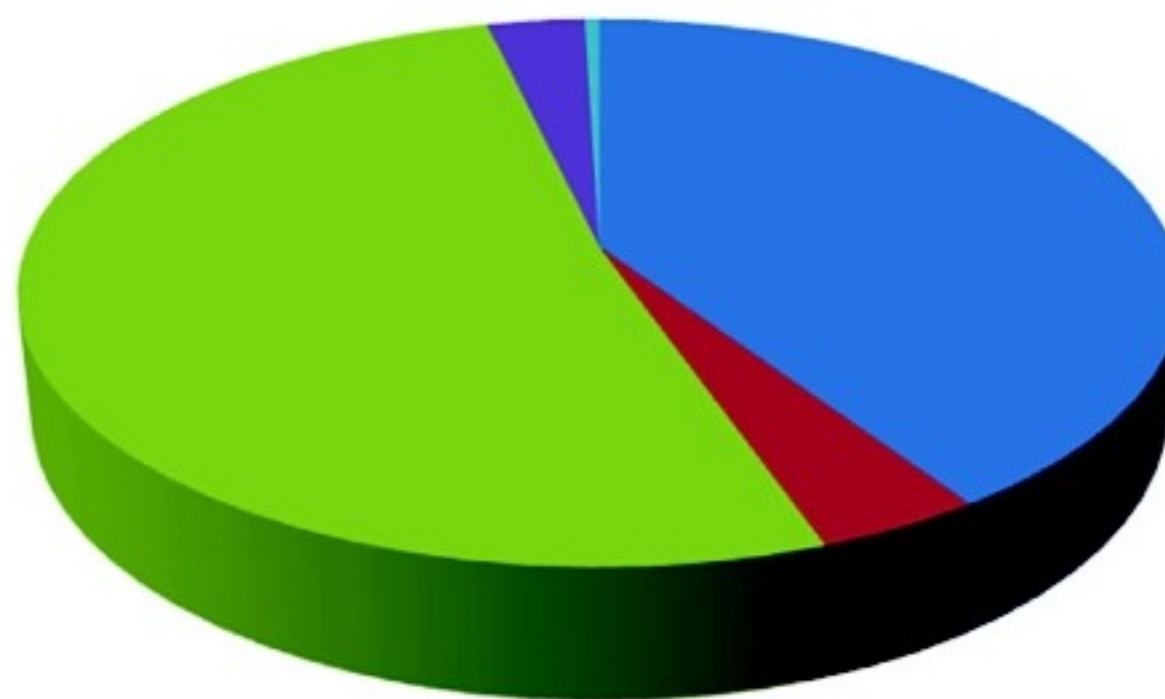
ЧЛАНОВИ КОМОРЕ ПО МАТИЧНИМ СЕКЦИЈАМА*

■ извођачи радова	14617	■ Пројектанти	18629
■ извођачи радова (виша)	1442	■ Урбанисти	1271
		■ Планери	185

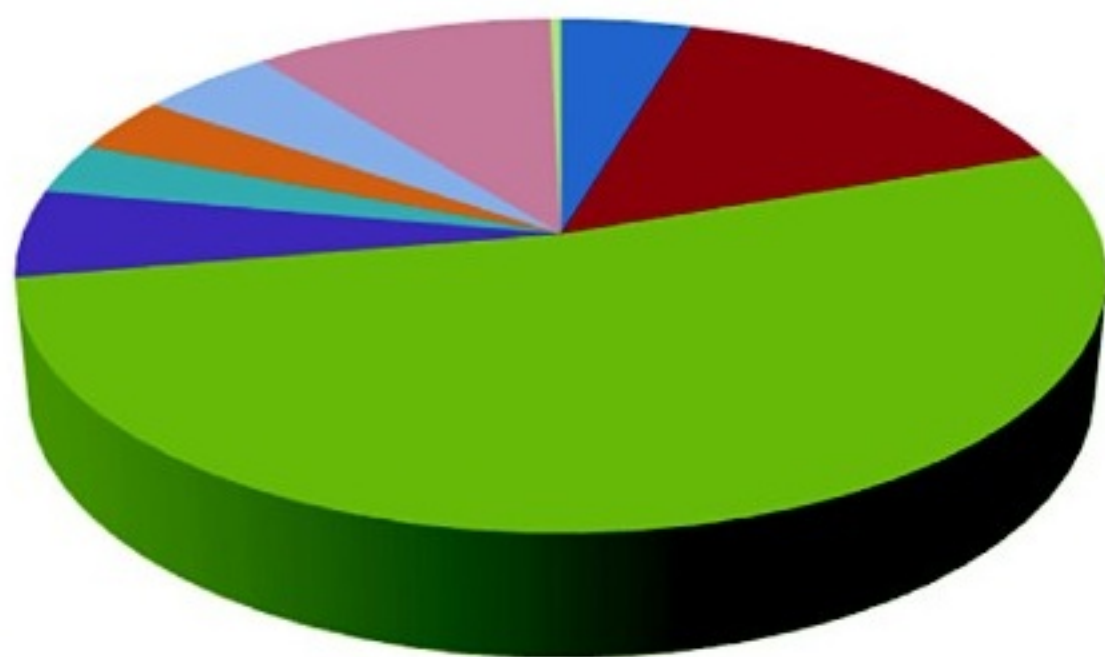
*ЧЛАН КОМОРЕ ИСТОВРЕМЕНО МОЖЕ БИТИ ЧЛАН ВИШЕ МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА

ЛИЦЕНЦЕ ЧЛАНОВА КОМОРЕ

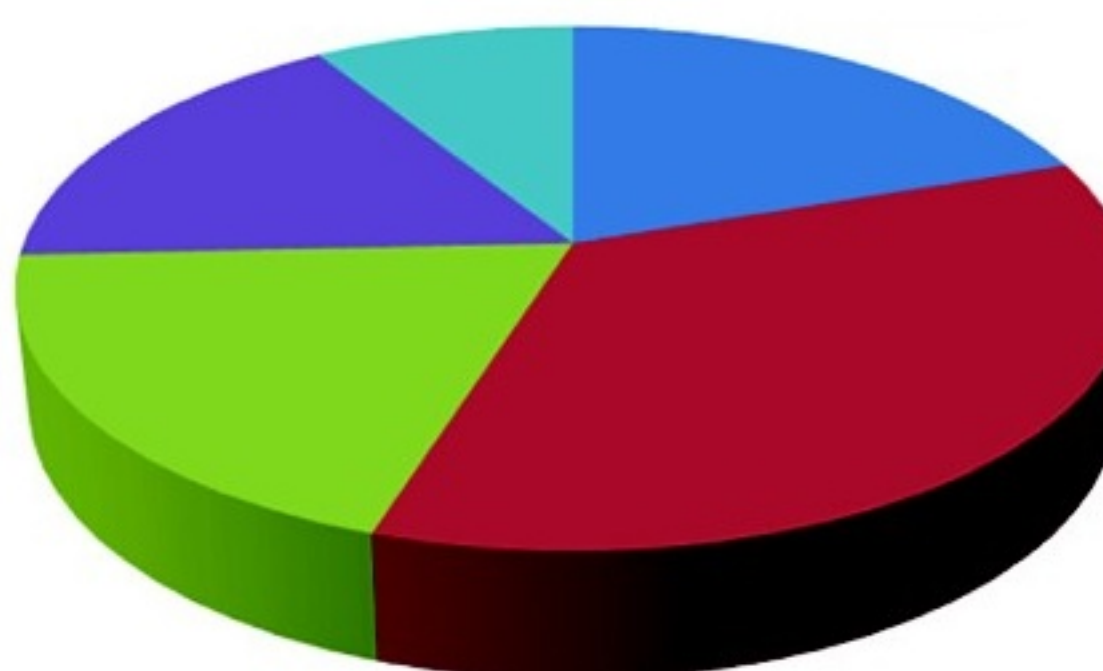
■ Извођачи	16132	■ Урбанисти	1275
■ Извођачи (виша)	1585	■ Планери	185
■ Пројектанти	20528	укупно	39705

ЧЛАНОВИ КОМОРЕ ПО РЕГИОНИМА

■ Суботица	1099	■ Чачак	843
■ Нови Сад	3697	■ Краљево	1114
■ Београд	12589	■ Ниш	2506
■ Крагујевац	1325	■ Косовска Митровица	87
■ Ваљево	774	укупно	23984

ЧЛАНОВИ КОМОРЕ ПО СТРУКАМА

■ Архитеката	4746	■ Машинаца	4032
■ Грађевинаца	8431	■ Осталих струка	2136
■ Електроинжењера	4639	Укупно	23984

На насловној страни:

Кућа у Краљеву, насеље Кованлук -
донација Инжењерске коморе Србије
четворочланој породици Рачић која је
остала без "крова над главом" после
прошлогодишњег земљотреса

БРОЈЧАНО СТАЊЕ ЧЛАНСТВА 23. ДЕЦЕМБАР 2011.

Укупан број чланова Коморе	23.984
Број издатих лиценци за одговорног планера	185
Број издатих лиценци за одговорног урбанисту	1.275
Број издатих лиценци за одговорног пројектанта	20.528
Број издатих лиценци за одговорног извођача радова:	17.717
лица са високом стручном спремом	16.132
лица са вишом стручном спремом	1.585
УКУПАН БРОЈ ИЗДАТИХ ЛИЦЕНЦИ	39.705

ISSN 1452 - 3477 Инжењерска комора Србије је основана Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 47/2003) ради унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу

СIP - Каталогизација у публикацији Народне библиотеке Србије, Београд • Гласник Инжењерске коморе Србије • COBISS SR-ID • Број 24-25
• Година VI • децембар 2011. • Излази четири пута годишње • Адреса редакције: Булевар војводе Мишића бр. 37. • Телефон: 011 655 7410;
Факс: 011 2648 523 • Е-mail: info@ingkomora.rs; www.ingkomora.rs • Редакција: др Драгослав Шумарац, главни и одговорни уредник; мр Тихомир
Обрадовић, заменик главног уредника; Радош О. Драгутиновић, одговорни уредник; Милана Миловић, секретар редакције; Драган Ерцег, графички
уредник; Тодор Предраговић, фоторепортер • Жиро рачун ИКС: 160-40916-33
• Тираж: 22.942 примерака • Овај број „Гласника“ штампан је децембра 2011. године • Штамп: Ротографика - Суботица.

Енергија - обновљиви извори и ефикасност

ЈОВАН МИЛИЋ

У организацији Црногорске академије наука и умјетности (ЦАНУ) и Европске академије наука и умјетности, у Будви је 10. и 11. октобра одржан Седми међународни научни скуп са темом „Обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност“. Скупу је присуствовало више од 40 еминентних стручњака који се више година баве овим темама и дилемама. О кључним проблемима обезбеђења довољно енергије за потребе одрживог развоја поднесено је око 25 реферата, чији су аутори, поред домаћина, били представници Белорусије, Хрватске, Србије и Македоније. Седми интернационални научни скуп отворио је академик Момир Ђуровић, председник ЦАНУ, који је у нагласио да је од изузетног значаја за цело човечанство да непрестано расте производња и употреба енергије из обновљивих извора – Сунца, воде и ветра. Такође је истакао да је неопходна информисаност и образовање становништва у домену нових и обновљивих извора енергије као и већа сардања између суседа како би се овај регион што пре приближио стандардима који важе у ЕУ.

Када је реч о обновљивим изворима енергије на Скупу су презентирани најновија истраживања соларне енергије - технологије соларних елемената, соларни термални панели и њихова имплементација у националним програмима, затим, енергије ветра - технологије за коришћење енергије ветра и ветар као извор енергије, геотермална енергија - геотермална енергија као алтернативни извор топлотне и електричне енергије, потом, мале хидроелектране - коришћење хидропотенцијала у мини хидроелектранама, коришћење хидропотенцијала и одрживи развој, технолошка решења за мини хидроелектране. Посебна пажња била је посвећена добијању енергије из биомасе, проблемима загревање и производња електричне енергије уз помоћ топлотних пумпи, њихово пројектовање, израда, експлоатација,... Предавања везана за енергетску ефикасност посебно су третирали утицај српског Закона о планирању и изградњи на унапређење енергетске ефикасности, рачунски алгоритам за одређивање енергетске класе стамбене зграде (пасивне зграде) у Црној Гори, реконструкција зграда уз примену енергетске ефикасности (ограничења и специфичности), примена термографије као методе оцене квалитета стамбене зграде, стратегија формирања националне типологије изграђених стамбених зграда, као и утицај увођења енергетске серти-

фикације зграда на повећање енергетске ефикасности. Након сваке групе предавања „отварана“ је изузетно креативна дискусија/расправа у којој је било изузетно виспирених предлога и решења.

Посебно је велику пажњу изазвао „округли сто“ са темом „Енергетска сертификација зграда“. Разговарало се око услова, садржаја и начина издавања сертификата о енергетским својствима зграда. Било је речи и око обуке потребних стручњака који би радили на изради сертификата зграда. Из дискусија се лако могло уочити да су у нашем (српском) окружењу, у овој области, највише урадиле колеге из Хрватске, која већ сада има око 300 сертификованих особа за израду енергетских пасоша зграда. Уз то су до сада издали најмање 200 енергетских пасоша. У Копривници су изградиле стамбену зграду (врло) високе енергетске ефикасности која годишње троши тек 14,91 kWh по квадратном метру – што представља прву зграду таквог типа у овом региону. Црна Гора има око 40 сертификованих особа, али до сада није ништа урадила на изради енергетских пасоша. У Македонији је све у повоју и код њих се ради на изради правилника. Србију су на овом научном скупу представљали архитекте и један машинац, који су изнели шта се све урадило и докле се дошли са обуком кадрова, израдом и доношењем правилника и њиховој имплементацији.

Седми међународни скуп је завршен у изузетно пријатној атмосфери, са надом да ће међуседска сарадња још више ојачати и омогућити да се овај регион што пре приближи стандардима који важе у ЕУ.

8. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЕСОFAIR – БЕОГРАД, 12-14. ОКТОБАР

Примена тек после имплементације

МИЛОВАН ПАУНОВИЋ

Инжењерска комора Србије у сарадњи са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања организовала је на 8. Међународном сајаму заштите животне средине „Есоfair“, као пратећи програм, трибину на којој се разговарало о плановима на имплементацији два правилника о енергетској ефикасности (Правилник о енергетској ефикасности зграда као и Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда) која су ступила на снагу 26. августа (објављени у Службеном листу број 61. од 19. VIII). Важно је нагласити да ће правилници почети да се примењују тек за годину дана – од 30. септембра 2012. године. О плановима за имплементацију говорила је Јасминка Павловић, начелник Одељења за грађење Министарства животне средине, рударства и просторног планирања.

„О правилницима смо много пута говорили, још у фази кад су писане радне верзије и нацрти, а од кад су донети сигурно десетак пута смо их презентирали, осим мене и две ауторке (др Милица

Јовановић-Поповић и др Маја Тодоровић) плус представници Коморе, па би сада било боље да попричамо о њиховој имплементацији“, рекла је Јасминка Павловић. „Да би се правилници успешно примењивали, неопходно је да се будући лиценцирани инжењери за енергетску ефикасност квалитетно едукују, а то значи да се донесу неопходни планови, принципи за обуку, да се напишу квалитетни приручници. Значи чека нас огроман посао, који ћемо (Министарство...) реализовати са Инжењерском комором Србије. Радне групе које су „произвеле“ правилнике наставиће са радом и на новим документима, али ће бити формиране и нове, док ће постојеће бити попуњене новим експертима. За сада могу да кажем да ће се едукација одржавати широм Србије, пре свега тамо где Комора има своје испоставе, али ће се испити сигурно одржавати у Београду. Наравно, да ће едукација и полагање испита – коштати, мораће да се плати, али могу обећати да ће та цена бити знатно нижа него у региону (у Хрватској то кошта 1,000 евра), да ће бити прилагођена нашим привредним и животним условима“.

8. САЈАМ ГРАЂЕВИНЕ И ОПРЕМЕ – НИШ 26-28. ОКТОБАР

Пратећи програм припремио Нишки регионални центар

Нишки сајам грађевине и опреме, који се традиционално одржава половином септембра, како је било свих предходних седам година, своју овогодишњу, осму по реду,

Председник Скупштине Коморе, проф. др Милосав Дамњановић и председник Регионалне привредне коморе Ниш, Александар Митић, уз учешће представника града и организатора Сајма отворили су 8. Сајам

премијеру имао је тек крајем отобра (26-28.) из само једног разлога - кашњења завршетка радова на адаптацији Спортског центра „Чаир“. Сајам је угостио велики број излагача из наше земље и представнике најпознатијих страних фирми из области грађевинарства, али с обзиром да

је трајао дан краће имао је и нешто мање посетилаца него предходних година. На Сајму су биле заступљене фирме из свих области грађевинарства, почевши од опекарских производа, боја, лакова, изолационих материјала, свих врста столарије, аутоматских врата, грејних тела, камина, керамике, противпожарних материјала, заштитне опреме, оплате, скеле, алати, најновијих компјутерских програма у области архитектуре и грађевинарства, системи и опрема за одржавање и чишћење објеката. И ове године посебна пажња је била посвећена стручној јавности, преко организовања стручних пратећих програма, што је по традицији реализовано у сарадњи са Инжењерском комором Србије, односно, Регионалним центром у Нишу и уз помоћ Грађевинских кластера Нишавског региона. Организовани су округли столови, промоције и презентације нових производа и технологија, као и друга научно-стручна догађања везана за област неимарства. Регионални центар у Нишу Инжењерске коморе Србије посебну пажњу је посветио енергетској ефикасности у зградарству, односно, обновљивим изворима енергије, пре свега изградњом мини хидроелектрана с обзиром да југ Србије располаже са великим бројем водотокова.

Организатори су се потрудили да на Сајам доведу као излагаче грађевинска предузећа од националног значаја, али и да нишка предузећа добију прилику да промовишу свој рад и презентују производне програме који ни мало не заостају за конкурентским фирмама. Југ Србије је познат по најбољим грађевинцима, а Ниш је коначно добио Сајам грађевине који ће промовисати њихов рад и наш град сврстати у ред сајамских градова попут Београда и Новог Сада.

А.П. и Р.О.Д.

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА ЗА „НАГРАДУ РАНКО РАДОВИЋ“

Награђена Terra Raponica у Мокрину

За 6. конкурс „Награда Ранко Радовић 2011“ пријавиљено је 37 радова у три категорије: за књигу/публикацију 14, ТВ емисију, изложбу, мултимедијалну презентацију 12 и 11 за реализовани објекат

МИЛОВАН ПАУНОВИЋ

Жири за доделу Награде Ранко Радовић, у К1 (категорија - критичко теоријски текстови о архитектури, урбанизму и граду) наградио је мр Ирени Кулетин Ђулафић, д.и.а. за књигу „Естетичка теорија архитектуре Марка-Антоана Ложијеа“, коју је издао Архитектонски факултет Универзитета у Београду, 2011. године.

У К2 (категорија - телевизијске емисије, изложбе, мултимедијалне презентације) додељене су две равноправне награде: Центру за нове медије куда.орг из Новог Сада и STEALTH.unlimited из Београда и Ротердама за изложбу – „А(у)кција - регистар новосадских простора између личних интереса и јавних потреба“ коју потписује десеточлани тим у коме су: Александар Беде, Бранка Ђурчић, Ана Џокић, Светозар Крстић, Марц Неелен, Зоран Пантелић, Борка Стојић и Наташа Вујков, уз подршку Орфеаса Скутелиса и Предрага Николића. Изложба „А(у)кција...“ одржана је у Галерија СУЛУВ у Новом Саду од 13. децембра 2010. до 8. јануара 2011. године. Иначе, изложба „А(у)кција - регистар новосадских простора између личних интереса и јавних потреба“ део је ширег пројекта који се реализује у дужем временском периоду и ширем простору.

Победници у најпрестижнијој категорији К3, за реализовано архитектонско дело, су млади стварачи, дипломирани инжењери архитектуре - Дијана Новаковић, Маја Трбовић, Александра Никитин и Душан Ненадовић, члановима Студија 'Аутори', за 'Објекат Б - Terra Raponica' изграђеном у Мокрину и предатом на употребу током 2010. године.

Жири у К1 категорији радио је у саставу - проф. др Ратко Божовић, теоретичар културе (председник), док су чланови били архитекте проф. др Владимир Мако и мр Дубравка Ђукановић, за К2 - Даница Јововић Продановић (председник), Маја Лалић и Дејан Бабовић, сво троје архитекте, и у К3 - проф. Дарко Марушић, (председник), Јелена Ивановић Војводић и Борислав Петровић, такође, сви дипломирани инжењери архитектуре.

Свечано уручење награда одржано је у среду, 21. децембра, у Малој сали Задужбине Илије Милосављевића - Коларца. Изложба свих приспелих радова постављена је Музичкој галерији Коларца и отворена после свечаног уручивања награда. Изложба ће бити отворена месец дана. Током марта 2012. године Изложба свих приспелих радова биће пренета у Нови Сад и постављена на Факултету техничких наука Новосадског универзитета,

Конкурс за „Награду Ранко Радовић“ расписује се од 2006. године, а оснивач ове престижне манифестације је Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије (УЛУПУДС), а суоснивачи су - Инжењерска комора Србије, Архитектонски факултет у Београду, Факултет техничких наука Нови Сад - Департман за архитектуру и урбанизам, Институт за архитектуру и урбанизам Србије, Задужбина Илије Милосављевића Коларца, Урбанистички завод Београда и „Потисје Кањижа АД“ - члан групе Tondach.

Александра Никитин, Дијана Новаковић, Душан Ненадовић и Маја Трбовић, слева на десно, чланови Студија "Аутори" добитници "Награде Ранко Радовић" за изведено архитектонско дело "Објекат Б-Terra Raponica", горња фотографија

Institut za puteve a.d.

Beograd, Kumodraška 257

Tel: 011/3976-374, Faks: 011/2466-866

e-mail: instput@highway.rs

www.highway.rs

Struka i nauka daju odgovor na složene zadatke planiranja, projektovanja, građenja, ekologije, istraživanja i laboratorijskih ispitivanja i tehnologije građenja puteva i gradskih saobraćajnica.

Добра сарадња, стручни испити, донација,...

Осма година постојања први пут није обележавана у неком јавном простору, на пример позоришту, али јесте први пут прослављена у сопственим просторијама. Дан Коморе 14. јуни ове године је камерно обележен у присуству стотинак званица, носилаца награда Коморе, учесника у скромном али атрактивном програму

■ Сликање за успомену и дуго сећање – сви добитници Награда Коморе 2011. године са урочиоцима најзначајних признања Коморе

РАДОШ О. ДРАГУТИНОВИЋ

„Поштоване даме и господо добродошли на Дан Инжењерске коморе Србије. Наш Дан - 14. јун сигурно је тренутак када треба да направимо неки пресек стања, да кажемо шта смо урадили у протеклих годину дана“, рекао је проф. др Драгослав Шумарац, председник Коморе, отварајући Дан Коморе - 14. јун. „Мислим да смо имали јако добру сарадњу са ресорним министарством и захваљујући овим просторијама које смо купили, које су наше власништво, и ускоро ћемо, надам се, уселити се и у наше просторије у великим регионалним канцеларијама у Новом Саду и Нишу, али ће нам и остати обавеза да и осталим регионалним центрима купимо пословни простор. Најважнији догађај у прошлој години, после усељења у наше просторије, свакако је добијање права и обавезе од ресорног министарства да организујемо стручне испите. Већ су одржана два рока, док је трећи у току. Укупно је, за прва два рока, било пријављено 1.270

кандидата, а испит је положило 780. Немојте да мислите да смо пообарали све оне од 780 до 1270 него су многи одустали и то говори о озбиљности коју смо дали стручним испитима. У сарадњи са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања уједначили смо критеријуме и мислим да смо на тај начин унапредили струку. Надам да ће сви они који положе стручни испит постати чланови Инжењерске коморе Србије и понети њене лиценце.

У протеклој години смо на жалост имали земљотрес у Краљеву и као струка смо од првог тренутка били присутни „лицу места“. Наши инжењери су волонтерски радили у бројним стручним тимовима, док су двојица чланова Управног одбора, Мирко Миладиновић и Александар Аврамовић, стално били на терену, односно, радили у Општинском кризном штабу“, нагласио је председник Коморе, и наставио: „Од 2005. године смо чланица Европског савета инжењерских комора (ЕСЕС), али верујем и надам се да ћемо се ове године учланити

Прослава осме године постојања Коморе започела је певањем националне химне у извођењу хора „Обилић“ – „Бранко Крсмановић“, академско културно уметничко друштво Универзитета у Београду под диригентском палицом Дејана Миливојевића

и у ту светску организацију. Једина смо Комора на Старом континенту, уз аустријску и грчку, где су све струке на једном месту, у истој организацији. Са поносом кажем да смо у ИКС-у и даље заједно, наглашавам да се код нас архитекте и грађевинци - воле, што је готово незамисливо, и ја се надам да ће тако и да да остане, јер су те две струке, те професије, камен темељац наше Коморе“.

У завршном делу уводног излагања, председник Шумарац је истакао:

„Ове године ћемо по пети пут доделити и награде Инжењерске коморе Србије. Наши лауреати су, пре свега, важни за Комору, поред тога што је та награда, ипак, врло значајна пошто долази од саме струке.

Имамо још доста ствари које треба да урадимо, пре свега радимо на правилницима заједно са надлежним Министарством. Два правилника су већ заједнички урађена, предата министарству из области енергетске ефикасности и чим их министар потпише, одмах ћемо за ту специјалност организовати стручне испите и издавати лиценце.

Увели смо, прошле године, осигурање од ризика у послу/раду за све чланове Коморе до 15.000 еура и прва исплата ће бити исплаћена колеги електроинжењеру из Ужица. Као што видите водимо рачуна и штитимо све наше чланове“.

Добра сарадња са домицилним министарством

„Пре свега честитам председнику Шумарцу на свим достигнућима које је Комора имала у протеклих годину дана када смо се последњи пут срели у оволиком броју“, рекао је Небојша Јањић, помоћника министра за заштиту животне средине, ру-

дарства и просторног планирања, поздрављајући присутне. „Мислим да 2003. године када је тадашњим Законом о планирању и изградњи прописано оснивање Коморе, нико тада није ни слутио колику ће улогу и значај имати Инжењерска комора Србије као једно место које окупља све инжењере, све оне који учествују у поступцима изградње и уређења простора у Републици Србији. Комора је довољно нарасла и оно што је заједнички став Коморе и Министарства јесте да Комора у пуном капацитету преузме законска овлашћења која су јој дата. Ако могу само да подсетим - изменама Закона о планирању и изградњи додатно је ојачана и појачана одговорност струке, како у поступку изградње, израде пројектно-техничке документације али и издавања дозвола. Изменама Закона предвиђено је да се грађевинска дозвола може добити и уз идејни пројекат, док се за пријаву радова више не подноси главни пројекат него се подноси само копија извештаја о извршеној техничкој контроли коју оверава, наравно, лиценцирани инжењер или више њих. То даје додатни значај Комори и појединцима као носиоцима лиценце. Са друге стране очекујемо и да онај регулаторни део који Комора носи, овлашћења која су јој Законом дата, требало да их конзумира у пуном капацитету. То се односи на издавање дозвола, хајде да кажемо неке њихове ревизије. Без одговорности струке, без одговорности пројектаната, планера, урбаниста, извођача радова, нећемо имати уређену и пристојну Србију, нећемо имати простор који се развија онако како смо замислили. Ја бих још једном да захвалим Инжењерској комори и професору Шумарцу на свој оној помоћи коју пружа Министарству, пре свега

КРУПАН ПЛАН

у изради различитих подзаконских аката. Наиме, сем правилника о садржини техничке документације и енергетској ефикасности, ту је и трећи - правилник о централном регистру планова, започет прошле године. Затим један врло важан правилник који треба додатно да појача ту компоненту етике код инжењера и носиоца лиценци. То је сарадња Коморе и министарства на изради правилника о начину рада Суда части Инжењерске коморе. Верујем да ће тај правилник бити донет у току јесени. И то није све у нашој сарадњи, јер је израда Уредбе о урбаној комасацији, једног врло важног инструмента у условима приватне својине на грађевинском земљишту, односно, Правилник о садржини и начину спровођења архитектонског, заправо, архитектонско-урбанистичког конкурса где смо се ми као министарство одлучили да једну неуређену област коначно уредимо и да дамо значај институцији јавног, отвореног архитектонског, урбанистичког или комбинованог конкурса. На самом крају да поменем и Правилник о пројектовању стамбених зграда на коме ћемо исто такође радити са вама, који ће нам, после две деценије, коначно понудити и неке норме, а пројектантима омогућити да пројектују боље и хуманије станове и окружење у којима ће људи живети».

Један од најрадије виђених гостију Инжењерске коморе Србије, али и један од најредовнијих и најчешћих посетилаца Београда је Чртомир Ремећ, председник Инжењерске зборнице Словеније, обратио се присутнима на Дану Коморе.

Идуће године међународни форум у Љубљани

„Кад сам ту био прије две године, „приметили“ су да сваке године долазим у Београд, па пошто ме прошле године није било, некако нисам могао због обавеза, рекао сам себи да ове године треба да се

обратим пошто сте у новим просторијама“, рекао је Чртомир Ремећ. „Морам да нагласим да су вам просторије веома лепе, и сад је само на вама да их што успешније и ефикасније користите - полагање стручних испита, перманентно усавршавање чланова, занимљива предавања и научно-стручне презентације. Кад сам улазио у Београд видео сам да се код вас пуно саобраћајница гради, што се одмах и осјети. Нажалост, у Словенији то је већ престало. Наше највеће грађевинске инвестиције су се завршиле и сада је доста тешко време за неимаре. Изгледа да ће, и код вас и код нас, стране фирме реализовати велике националне инвестиционе пројекте. Зато се ја, као први човек словеначких инжењера, борим и покушавам да заштитим интересе наших чланова/чланица, да добију посао код тих иностраних фирми, али и да бар нека домаћа компанија добије по неки посао, како не би баш све било у рукама странаца. То је и нешто што заједно радимо у Европској асоцијацији инжењерских комора (ЕСЕС) где смо већ годинама заједно и где изврсно сарађујемо, па се посебно радујем што ћете се укључит у Светски савез инжењерских федерација. То је већа организација од ЕСЕС и има 80 земаља, али се надам да ћемо и у њој добро сарађивати. Иначе, следеће године ћемо у Љубљани организовати Светски инжењерски форум (17. септембар 2012.) под називом „Трајна изградња за људе“. Биће ми драго да у што већем броју узмете учешће на том Форуму. Такође вас очекујем и на нашем годишњем окупљању 25. октобра у Марибору на коме ћемо са Аустријанцима и Хрватима изменит добра и лоша искуства на плану инжењерских овлашћења и шта можемо заједнички направити на том плану».

Инжењерска комора Србије посебно добру сарадњу оставрује са Комором инжењера за инвестиционо пројектовање Софије, кроз наизменичне

■ Пред препуном салом о акцијама и активностима Коморе између јуна 2010. и јуна 2011. презентацију је имао проф. др Драгослав Шумарац, председник Инжењерске коморе Србије

„Награду за успешан почетак каријере“ осмочланом тиму „Strowbery energy“ уручио је проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине ИКС, „Годишњу награду...“ Драгу Остојићу предао је Мирко Миладиновић, председник МСУ

посете, заједничка предавања и семинаре. Последњи сусрет био је у априлу када се разговарало о „земљотресном инжењерству“ и када је колеге из Бугарске посетиле градилиште моста преко Дунава код Бешке. Гост на Дану коморе био је Георги Кордов, скретар Коморе, који је поздравио присутне, а председнику Шумарцу уручио почасну плакету „као израз високе оцене за нашу сарадњу“.

„Има неколико разлога због којих сам се јавио да кажем двије, три реченице“, рекао је проф. др Миодраг Булатовић, представник Инжењерске коморе Црне Горе. „Први је што представљам Инжењерску комору Црне Горе и председника Љуба Душановог Слијепчевића који вам од срца честитају, ако сам добро упамтио, осми рођендан. Други разлог је - кад се вратим у Црну Гору па ме буду питали јеси ли био тамо, ја кажем јесам, а они наставе, шта рече српским колегама, да кажем да ништа не рекох, рекли би - а што смо те шиљали? Слушајте, кад се каже Инжењерска комора то много значи за све оне људе који знају шта је инжењерство, а мислим да је мало оних који не знају шта је то инжењерство. Инжењерство се само понекад заборави у неким, да кажем, пројекцијама политичара о неким развојима, па се заборави инжењерство. А ако заборављамо инжењерство онда заборављамо и како да стварамо нова добра. Са активностима које спроводи ваша Комора, а о којима је говорио колега Шумарац, са оним активностима које ми спроводимо у Црној Гори, са активностима које видим да се спроводе у оквиру Европске инжењерске коморе и даље, са билатералним сарадњама које остварујемо, сасвим сам сигуран да ће инжењери имати изузетне резултате“.

Донација - кућа за породицу Рачић

Као друштвено одговорна институција Инжењерска комора Србије је после земљотреса у Краљеву реаговала је на прави начин пружајући помоћ онима којима је најпотребнија. Реч је о донацији за изградњу нове куће породици Рачић из села Ратина чији се „кров над главом“ толико оштетио да је немогуће санирати га. Комора је за ту сврху - донацију, издвојила три милиона динара. Архитектонски пројекат урадио

је краљевачки биро „Студио 5“. Кућа ће имати преко 60 квадратних метара корисне површине.

„Ми смо заједно са градоначелником Краљева, заправо на њихову препоруку наменили овај пројекат баш породици Рачић, јер је то једна од најугроженијих породица“, рекао је председник Шумарац. „Изглед нове куће породице Рачић у моравско-шумадијском стилу и настао је у оквиру нашег пројекта „Лепа Србија“. Морам да истакнем да „Студио 5“ урадио бесплатно, односно, као своју донацију за обнову Краљева. Тренутно се чекају потребни папири, дозволе, одобрења, решења, јер ми као Комора морамо у потпуности да испунимо сваку законску процедуру. На тендеру ћемо одредити ко ће бити извођач и ми смо определили два милиона динара. Можда неће бити баш то довољно све да се заврши, али заједно са Градом Краљевом и са другим донаторима обезбедићемо да кућа буде готова у септембру када ћемо породици Рачић свечано уручити кључеве“.

Отварајући најважнији сегмент Даба Коморе - уручивање награда, Драгомир Ацовић, двофункционални хералдичар и архитекта (члан Управног одбора ИКС и председник Комисије за оцену испуњености услова за награде) је истакао:

„Ево пети пут Комора додељује награде, своја признања. До сада смо их уручивали на сценама Народног позоришта, Мадленијанума и Позоришта на Терзијама, предходни пут у Спортском центру „Ковилово“, сада у „својој кући“ - на камерној сцени Инжењерске коморе Србије. Обичај је да се доделом признања почињемо од оних који су најмлађи. Тако ћемо и ове године“.

„Комисија која предлаже кандидате за награду сваки пут је у малој недоумици која се односи на оне који не прођу њен скрутинијум“, нагласио је Ацовић и наставио, „са друге стране велико олакшање и признање представља сазнање да до данас Комисија још није „оманула“ када се ради о онима које није прескочила и које је наградила“.

Две „младе награде“ за дванаесторо актера

„Ове године међу наградама које се додељују младим људима на почетку стручне инжењерске

Награду за животно дело академику Петру Миљанићу уручио је проф. др Драгослав Шумарац, председник ИКС, „Годишњу награду...“ проф. др Владимиру Мацури предала је Драгана Ђорђевић, чланица УО ИКС и „Награда за почетак...“ члановима „квартета“ са Храма светог Саве предао је Глигор Обреновић, председник Надзорног одбора ИКС

каријере налази се тим Strawberry Energy, једна доста необична група младих људи», рекао је Ацовић. „Сигурно сте је већ запазили, јер су били присутни у медијима. И баш је то „присуство у медијима“ необично, јер нисмо навикли да друштво примећује младе људе. Наиме, да би неко добро започео стручну каријеру неопходно је да има бар три врло битне особине - знање, ентузијазам и смелост. Ова група младих људи, удружена у креативни тим Strawberry Energy, који тек треба да постану и инжењери, и чланови наше Коморе, показали су да све ове три врлине имају у изобиљу. Они су смислили, конструисали, направили и инсталирали - соларни пуњач за мобилне телефоне. Сада имамо јединствену прилику да их видите међу нама, да се подсетимо какви смо били или какви мислимо да смо били или какви смо пропустили да будемо. Молим да награђени, екипа Strawberry Energy изађе у пуном саставу (Милош Милисављевић, Бојан Васиљевић, Мирослав Рибарић, Тамара Туршијан, Михајло Васић, Страхинја Јанковић, Урош Уљаревић, Бојана Борковић и Кристина Николић) како би им проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине Коморе уручио Дипломе за остваривање изузетних резултата на почетку стручне каријере. И док гледам ове младе људе не могу а да не констатујем да се може бити инжењер и бити леп у исто време.“

„И друга награда „за почетак“ припала је једном тиму - квартету младих архитеката који раде на пројекту и реализацији унутрашњег уређења Храма светог Саве“, саопштио је Ацовић. „Ове младе колеге су у прилици да се опробају, на самом почетку каријере, на нечему што је потпуно несвакидашње. Они у свом свакодневном послу решавају ствари које се крећу од тако егзотичних тема као што је синаксар светаца, па до начина облагања каменом, уградње бронзаних рељефа, стакла, декоративних решетки. Они покривају невероватно широк дијапазон, од орнамента до најсавременијих конструкција. То је јако напорно и то је посао на коме се показује какав капацитет носе у себи. Тај млади тим сачињавају - Ненад Кошанин, Петар Слеччевић, Маријана Пољовка и Мартин Пујић који „својим укупним деловањем и оствареним резултатима на почетку професионалне каријере стекли заслужено признање својих колега и убедљиво

посведочили о значајном стручном и креативном потенцијалу којим располажу“. Молим господина Глигора Обреновића, председника Надзорног одбора да уручи диплому младим лауреатима за 2011“.

Годишња признања урбанисти и санатору

Ове године су додељене две годишње награде за значајан допринос у струци - Драгу Остојићу и проф. др Владимиру Мацури.

„Док су стари Гали живели у непрестаном страху да ће им небо пасти на главу, „млади Срби“ и остали житељи ове плаве планете, живимо у сталном страху да ће нам се тло измаћи испод ногу“, почео је Драгомир Ацовић да образлаже разлоге за награду Остојићу. „Када нас је задесио један од многих земљотреса појавили су се људи који су у стању да својим знањем и залагањем осветлали образ инжењерској струци. Један од њих је био и Драго Остојић који је својим ангажовањем подсетио да посао инжењера није да уради оно што може да „прође“, већ је наш посао да урадимо оно што треба урадити. То што треба урадити врло је тешко сазнати шта је. Још је теже урадити. Инжењер Драго Остојић је човек који је тај дар показао у последњем земљотресу који је задесио Краљево. Његово ангажовање првих дана и недеља после земљотреса, његов ентузијазам и преданост, у доброј мери подсећају на оно што је Чарлс Дарвин записао када је Огњеној земљи и преживео земљотрес, детаљно описујући свој панични страх „када вам се основац вашег постојања помери испод ногу“. Повељу је лауреату уручио Милорад Миладиновић, председник Матичне секције урбаниста, Краљевчанин, човек који ове постземљотресне седмице и месеце, предано ради у Штабу за елементарне непогоде града на Ибру и који најбоље зна колико је инжењер Остојић заслужио ово признање.

„Професора Мацуру нема ко не зна, познаје, ко није чуо за њега, а бави се урбанизмом“, почео је „годишњег лауреата“ да представља господин Ацовић. „Сви који су се икада опробали или који имају било какав контакт са урбанизмом знају да је то првенствено политичка дисциплина. И када људи грде урбанисте они грде у ствари оне које не смеју

да грде, а урбанисти су ту на изволите и најлакше је бацити се каменом на њих. Међутим, када се неко попут Мацуре урбанизмом бави са знањем, талентом, страшћу, у себи задржава велику меру стручног и креативног, иако је урбанизам, нерекосмо малочас, политичка дисциплина“.

Повељу професору Мацури предала је архитекта Драгана Ђорђевић, чланица Управног одбора ИКС, за „изузетна достигнућа у области урбанистичког планирања и пројектовања посведочена бројним пројектима на којима је учествовао као творац концепцијских и идејних поставки, главни и одговорни урбаниста и руководилац сложених подухвата, а посебно на подручју изучавања и решавања проблема социјалног становања и ромских урбаних и социјалних агломерација“.

Награда за животно дело електроинжењеру

Верујем да нисте запамтили којом је песмом хор започео свој наступ, односно, отворио Дан Коморе. Започео је индикативним, али више него примереним стихом - „Победничку песму поју и глагољу“, који се веома добро уклапа у најважнији део ове свечаности - уручењу Повеље за животно дело које овога пута припада академику Петру Миљанићу, доктору наука, професору на „машинцу“ и „електронцу“ Београдског универзитета, у Канади,...

Комора је до сада Награду за животно дело доделила четворици значајних стваралаца, најзначајним људима у нашим професијама - једну награду је добио архитекта, две награде су добили грађевинци-конструктори, по једну архитекта и архитекта који је конструктор. Е сада, први пут Награду за животно дело прима стваралац који није ни грађевинац ни архитекта. Прима је неко ко долази из електротехничке струке. И кад кажем да «долази» из електротехничке струке, делује прилично тривијално. Међутим, човек о коме је реч је легендарна личност наше науке и наше инжењерске струке. Човек који је докторат бранио код Милутина Миланковића. Не код неког у пролазу, него код академика и господина М.М. Човек који је редовни члан Српске академије наука и уметности постао пре него што је навршио 50 година, за разлику од нас осталих који то нећемо постати ни са 550 година. Човек који је спојио и науку и практични рад, теорију и проналазаштво. Човек који је извео многе генерације студената. Човек који је за све то време био свој и ничији други. Човек за кога нико, бар да је мени познато, а доста ствари ми је познато, никада није могао да каже ништа лоше. Чак ни ништа обично. О њему се увек говорило са суперлативом, и говориће се, јер нема намеру нигде да иде. Молим академика Миљанића да изађе и прими Повељу за животно дело, а позивам професора Шумарца, председника Коморе, да му преда највише признање наше организације која са 23.000 чланова представља најзначајнији национални, стручни и креативни потенцијал.

Награде обавезују да још више и преданије раде и стварају

„Драге колеге, у име награђених захваљујем се свим предлагачима за овогодишњу награду Инжењерске коморе, а посебно Комисији и Управном одбору који су, између великог броја предлога,

изабрали нас који смо добили награде“, рекао је академик Петар Миљанић пети носилац навећег Комориног признања - Награде за животно дело. „У своје лично име желим да се захвалим и да честитам добитницима-почетницима, и да их, као дугогодишњи професор, упозорим да их награде обавезују да још више и преданије раде и стварају, што се, наравно, односи и настарије награђене колеге. Међутим, «моја награда» није обавезујућа из једноставног разлога што сам у годинама када се не очекује да човек више ради. Додуше, чудна је наша природа јер се никад не миримо са реалношћу и увек, ако је за живота измишљао, играо се, то жели да ради до краја свог трајања и постојања. Тако и ја који сам почео давно да радим, 1950. године, сад ме видите и слушате, како старог човека и разуме се да не очекујете од мене да нешто још и учиним“.

Говорећи о себи академик Миљанић је рекао:

„Радио сам у два института „Никола Тесла“ и „Михајло Пупин“, био сам наставник на Машинском и Електротехничком факултету Београдског универзитета, повремено, обично током лета, сам одлазио да радим у Канаду, у „National Research Council“. Мало је то, како да кажем, неубичајно, а можда није ни за хвалу, да сам једновремено радио у свим тим институцијама, али и где год сам радио никада ме нису пуштали и још увек ме радо виђају да им помогнем ако за то има потребе. Разуме се, у животу сам и грешио, нисам неке ствари говорио, а требало је да говорим. Никада нисам био друштвено ангажован од младих дана, не рачунајући време кад сам лопатом мешао бетон кад су биле радне акције. Имао сам среће да сам био задовољан сопственим животом. Мало пре је поменуто да немам непријатеља, али је још значајније да имам врло много пријатеља. Посебно истичем да сам поносан Србијом, мојом домовином, што живим у њој, а с обзиром да сам имао прилике да видим и друге земље, сматрам да је Србија дивна земља да се у њој живи. Дивна, између осталог и због овога оваквог догађаја, да примим ову награду у 84. години. Не знам дали би то доживео да сам рецимо решио да живим у Канади“.

Говорећи непосредно о времену у коме живимо, још више о оном када је био универзитетски професор, академик Миљанић је нагласио:

„Као наставник сам погрешно што у својим предавањима нисам учио моје ђаке да не говоре у будућем времену, што је карактеристична особина нас Срба. Говор у будућем времену тешко чете чути у просперитетним земљама. Говори се у садашњем времену, евентуално у прошлом времену, никако у будућем. Друга ствар је из српске граматике. Ми Срби врло често употребљавамо глагол - добити. На пример, казаћемо да смо добили посао. Посао се не добија него се човек запошљава. Казаћемо да смо добили плату. Плата се не добија него се зарађује. Казаћемо да смо добили стан. Стан се не добија, стан се купује. Ми ћемо казати да смо добили кредит у банци. Кредит се не добија, у банци се човек задужује. Читамо у новинама да смо добили паре од ММФ-а, Европске банке, да ћемо добити од Европске уније,... Глагол добити практично не постоји у неким језицима као што је на пример немачки или енглески језик. Да ни неки народ постао просперитетан не може, не сме ништа да добија. Све мора сам да створи“.

Енергопројект - систем интегратор читаве српске грађевинске индустрије

Честитам вам 60 година постојања пошто је ово предузеће уграђено у историју наше земље, али сам сигуран и у њену будућност, јер сте ви систем интегратор читаве српске грађевинске индустрије, па тако и видимо вашу улогу на овом нашем простору.

Истовремено Енергопројект видимо, пре свега, као компанију која би требало да изведе наше знање, да оствари додату вредност тако што на страним тржиштима побеђује на тендерима, извози све понтецијале грађевинске индустрије, остварује профит, обезбеђује могућност за школовање и отварање нових радних места.

Ова компанија је делила судбину Србије, та комплексна судбина погодила је ову компанију, али је била подстицајна за њен развој.

Године педесете компанија се стварала, шездесетих се убрзано развијала, седамдесетих и осамдесетих је имала пуни просперитет и процват. У деведесетим су се тржишта смањила, али је компанија и људи, посебно они који су је тада водили, умели су да пронађу начин да буде успешна. Уосталом, Енергопројект је увек имао менаџмент који је умео, а и данас уме, у комплексном и тешком времену да одржи компанију живом и обезбеди потенцијале за развој и у будућности.

Србија очекује да Енергопројект преузме водећу улогу у региону у грађевинском сектору. У овом региону Србија, у политичком смислу, отвара врата и за ваш пословни ангажман. Али та политички отворена врата ви морате да држите широм отвореним, вашим пословима у годинама које долазе. Без инжењера и радника на градилиштима нема политике, нема кредибилитета једне земље. Наравно да свако треба да одради свој део посла. Ми који радимо у државним институцијама ћемо то урадити у наредном периоду, упркос великим тешкоћама са којима се суочавамо. Знамо да ни вама није лако, али, господине директоре, од вас очекујем да ви одрадите свој део посла.

Обраћам се и запосленима у Енергопројекту међу којима имам пријатеље, своје рођаке, као и у свим компанијама у Србији, јер смо мала земља, којима желим да поручим – иако неће бити милости за Енергопројект, од вас, запослених, очекујем добре резултате, јер само у тим околностима ваша компанија може да се избори за снагу, за потенцијале са којима треба да побеђује на иностраном тржишту. Ми у институцијама система ћемо имати разумевања, али нећемо имати милости. Ми желимо да ви, Енергопројект, постанете моћна и снажна компанија, као што се некад били.

Захваљујем свим бившим директорима који су некада водили ову велику и светски релевантну компанију, за све оно што су учинили за њу, што су задржали њене развојне потенцијале и у данашњем времену, а господине директоре од Вас очекујемо успех и позитивне резултате.

Захваљујем вам што сте саслушали моје речи и желим вам успешних наредних 200 година.

(Говор Бориса Тадића, председника Србије)

Својим знањем и искуством спремни смо да модернизујемо Србију

Поштовани председниче Републике Србије господине Борисе Тадићу, уважени министри и државни секретари Владе Републике Србије, Your Excellences Ambassadors, уважени пословни партнери и пријатељи, колегинице и колеге,

Имам посебну част да само након седам месеци вршења функције генералног директора Енергопројекта будем домаћин овом, за компанију веома значајном јубилеју – обележавању 60. рођендана Енергопројекта и да вам се захвалим што сте својим доласком увеличали наш јубилеј.

Чињеница да је Енергопројект од мене старији десет година, обавезује ме не само да поштујем те године и градитељска достигнућа остварена у земљи и у више од 70 земаља света, већ и да предано и одговорно радим на стварању предуслова да и убудуће остварујемо још боље пословне резултате који се подударају са очекивањима запослених, акционара и инвеститора.

Уважавајући речи Виктора Игоа да „све силе света нису тако моћне као идеја чије је време дошло“ и Енергопројект треба да, запошљавањем младих стручних кадрова и подмлађивањем руководећих кадрова, омогући да идеје које са собом носи младост и амбиција, уз искуства шездесетогодишњих градитељских подухвата, допринесу даљем развоју и просперитету Енергопројекта, Србије и осталих тржишта на којима радимо, а акционарима очекиване приходе.

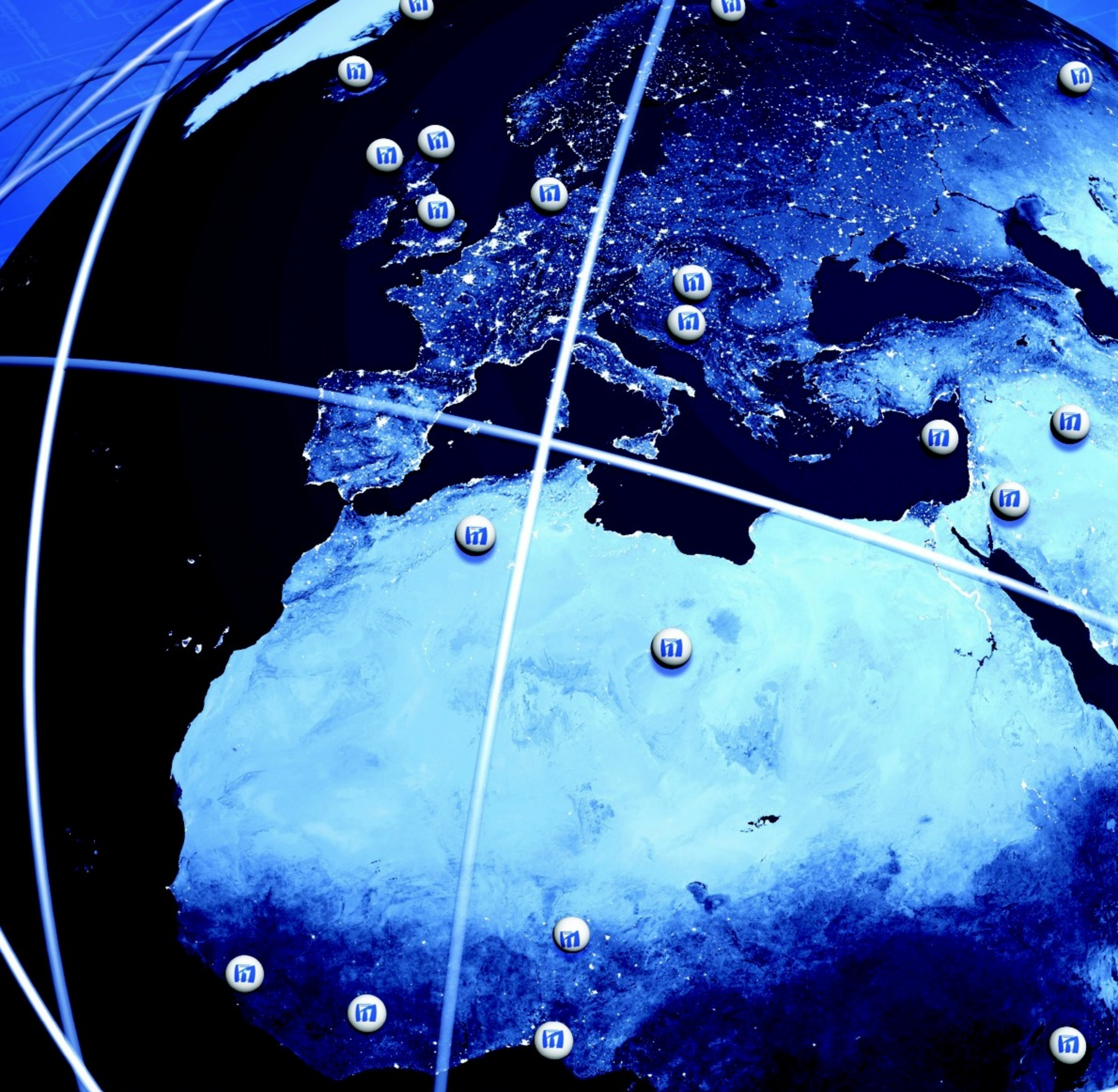
И ове, кризне године, запослили смо више од 70 нових радника, од чега 38 дипломираних инжењера.

Пословни изазови данашњег времена, праћени интензивним променама у економијама свих земаља света, убрзан технолошки развој и развој информатичког друштва, захтевају и од нас да се мењамо у корак са тим променама и прилагођавамо тржишним условима у којима послујемо.

Искушења кроз која је Енергопројект пролазио у прошлости, уз неопходност решавања пословних проблема, увек су доносила Енергопројекту нови квалитет и нова тржишта. Енергопројект је налазио адекватне одговоре на све изазове, и сигуран сам да то и данас чини, на измаку економске кризе и на прагу европских интеграционих процеса. Наша компанија је спремна да у модернизацији и изградњи инфраструктуре Србије примени савремена знања, стицана шест деценија у земљи и иностранству из различитих инфраструктурних области, термо и хидроенергетике, телекомуникација, изградње путева, тунела, болница и других јавних и комерцијалних објеката. То нас искуство и знање препоручује, а 2.650 стално запослених гарантује да све поверене задатке могу и да реализују.

Захваљујем се генерацијама инжењера, менаџера, техничара, економиста, правника и радника разних струка који су радећи у Енергопројекту градили себе и компанију, а посебно се захваљујем председнику Републике Србије Борису Тадићу, који је својим присуством на овој свечаности обавезао целокупан менаџмент Енергопројекта да истраје у настојањима да развој и достигнућа и у наредним деценијама буду вредни дивљења, као она која су обележила претходних шездесет година рада.

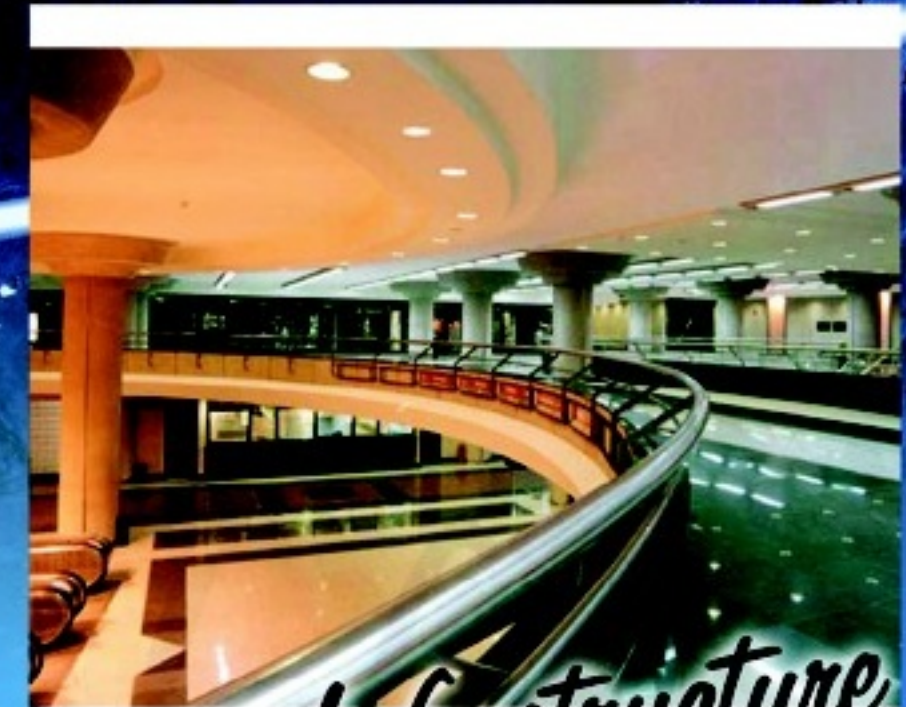
(Говор Владимира Миловановића, генералног директора Енергопројекта)

Energy

Water

Infrastructure

Energy

Water

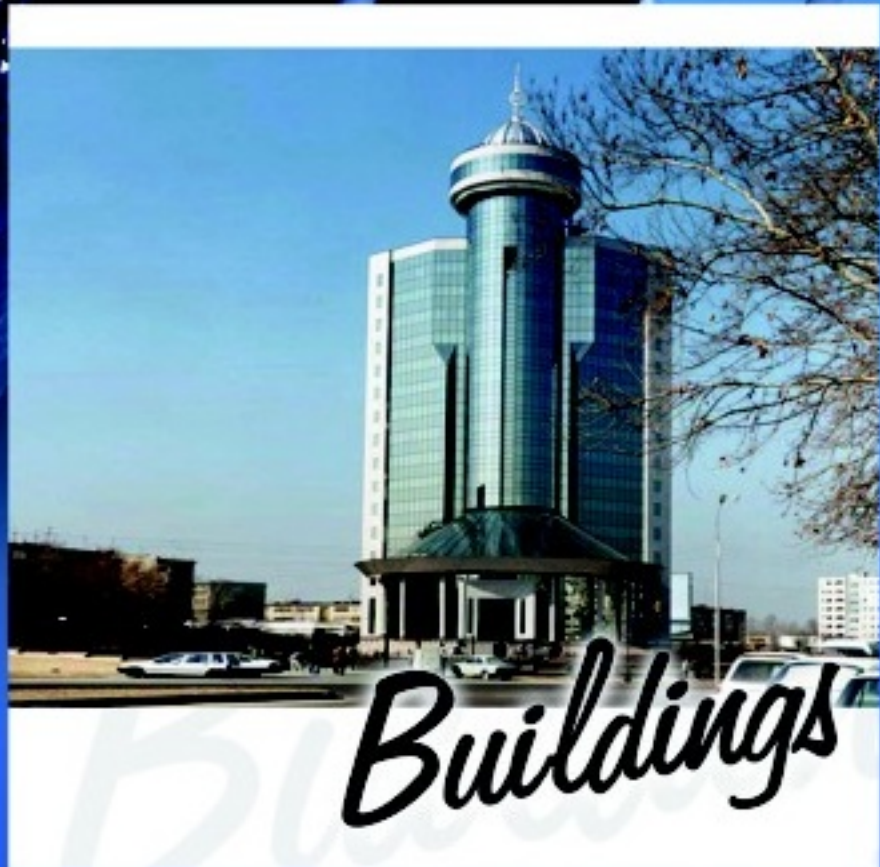
Infrastructure

2012

ENERGOPROJEKT

uvek u vrhu

НАГРАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ ТИМУ СТУДЕНАТА „STRAWBERRY ENERGY“

Први соларни пуњач мобилних телефона

Тим „Strawberry energy“ тек је у студентском статусу, а већ су се окитили бројним домаћим и иностраним наградама и признањима за своје иновативно решење

РАДОВАН РАДОВИЋ

Тим „Строубери енерџи“ (Strawberry energy), који чине Милош Милисављевић, Тамара Туршијан, Кристина Николић, Бојана Борковић, Бојан Васиљевић, Мирослав Рибарић, Михаило Васић, Страхиња Јанковић и Урош Уљаревић, конструисао је први јавни соларни пуњач за мобилне телефоне под називом „Strawberry Tree“ и добио престижну Коморину награду за изузетне резултате на почетку стручне инжењерске каријере. Ово је први пут да је „Награда за почетак“ додељена студентима, а не младим дипломираним инжењерима, само је потврда да Комора

Две европске и прегршт домаћих награда

Тим Strawberry energy чине чине студенти са четири факултета Београдског универзитета. Највише их је са Електротехнике: Милош Милисављевић, Тамара Туршијан, Бојан Васиљевић, Мирослав Рибарић, Страхиња Јанковић и Урош Уљаревић, са Факултета организационих наука је Бојана Борковић, Кристина Николић је са Факултета драмских уметности, док је Михаило Васић са Машинског факултета.

До сада су постигли значајне резултате: Прваци Србије у омладинском предузетништву, вишегодишњи предавачи у Истраживачкој станици Петница, организатори пројекта промоције обновљивих извора енергије по београдским основним школама, аутори пројекта увођења обновљивих извора енергије у наставни програм основних школа (у сарадњи са Заводом за унапређење образовања и васпитања), Награде за најбољу технолошку иновацију у категорији студената 2008. године, награде Савеза енергетичара за најбољи студентски пројекат на конференцији „Енергетика 2009“, док су на европском такмичењу Intel Challenge 2010, одржаном у Будимпешти 2010. године, заузели IV место.

Бесплатни јавни соларни пуњач мобилних телефона, који је направио тим студената Београдског универзитета, освојио прво место на такмичењу Европске комисије у Бриселу у категорији смањења јавне потрошње - успех који је променио лице Србије у свету

брине и о својим будућим члановима, односно, да будно прати шта се ново-најновије догађа на плану иновација.

„Признање Инжењерске коморе Србије нам је последње у низу које смо добили и уједно најдраже, јер долази од организације која окупља најквалитетнији и накреативнији део српског друштва, од колега и професионалаца који знају да цене ваш рад и све оно што сте до сада урадили. Признање је за нас и велика одговорност, а уједно и велика мотивација у развоју наше каријере“, каже Милош Милисављевић.

Ова група студената са неколико факултета Београдског универзитета - електротехничког, машинског, организационих наука и драмских уметности, удружена је у „Strawberry energy“, start up фирму у оквиру Пословно-технолошког бизнис Инкубатора техничких факултета у Београду. Њихов уређај, „Strawberry energy“ - јавни пуњач за мобилне телефоне, који користи енергију Сунца, уласком у најужи избор за овогодишњу награду, понео је атрибут изузетног европског пројекта у области обновљивих извора и енергетске ефикасности, који, према оцени организатора, има велики потенцијал да буде узор и да оствари утицај на ову значајну област у Европи.

Вођа пројекта Милош Милисављевић, студент завршне године Електротехничког факултета у Београду, каже да је соларни пуњач за мобилне телефоне изум тима „Strawberry energy“ који се бави истраживањем и развојем обновљивих извора енергије.

„Уређај користи соларну енергију коју претвара у електричну и чува је и до месец дана у својим акумулаторима, како би је искористио за бесплатно енергетско допуњавање мобилних телефона или иПод“, каже Милош Милосављевић. „Захваљујући тим акумулаторима, уређај може радити и за време облачних дана и ноћу. Погодан је за постављање

ЛАУРЕАТИ

на прометним местима као што су тргови и главне улице, како би што више људи могло да има користи од њега. Зовемо га „Strawberry energy“ зато што је инспирисан обликом стабла. Према нашим истраживањима, нигде у свету не постоји сличан пуњач. Људи не треба да са собом носе своје пуњаче, јер он у себи има 16 уграђених пуњача за различите типове мобилних телефона. Активира се притиском на прекидач и пуњење траје свега 15 минута. Има четири клупе и настрешнице где људи могу да седну и заклоне се од кише или сунца док чекају. Пуњач ради на светлост, а не на топлоту, те се може користити и зими, само је тада мање снажан него лети“.

Намера вође пројекта је да у градовим Србије постави сличне уређаје, а све у сврху развијања свести о коришћењу соларне енергије.

„Енергија сунца је бесплатна и било би неетички када би наплаћивали људима који користе наше „дрво“, каже Милосављевић. „Циљ нам је да инспиришемо људе да озбиљно почну да размишљају о изворима енергије коју користе и да се понашају одговорније. Иначе, намера креативног тима је да приближи идеје о обновљивим изворима енергије свим грађанима. Желимо да пронађемо начине да обно-

Прво место у ЕУ за узузетна еколошки пројекта

Тачно два месеца пре ИКС «награде за почетак» (14. јуни), тиму „Strawberry energy“ уручена је у Бриселу награда Европске уније за одрживу енергију у оквиру „Недеље одрживе енергије ЕУ“ (11-15. април). Награда је освојена у категорији смањења јавне потрошње за узузетан еколошки пројекат. Успех српских студената још је већи јер је остварен у конкуренцији 309 пројеката у шест категорија. Тим „Strawberry energy“ био најмлађи, али и једина екипа изван Европске уније. Чињеница да се пројекат „Strawberry Tree“ нашао у финалној групи од 27 пројеката, из 11 земаља, привукао је изузетну медијску пажњу широм Европе. На овогодишњем конкурс Европске комисије учествовале су углавном велике светске организације и компаније, попут „Тојоте“ и „Ценерал моторса“.... Први јавни соларни пуњач за мобилне телефоне био је једини експонат који је био постављен испред зграде Парламента ЕУ у Бриселу за време трајања сајма.

вљиве изворе енергије стављамо у функцију општег, јавног добра, на располагању свима, како би свако могао имати директне користи од њих. Верујемо да је то најбољи начин да се људи боље упознају са обновљивим изворима енергије и схвате њихов значај. Важно је да првенствено младе заинтересујемо за ову тему. Будући да уређај има уграђене пуњаче за све водеће произвођаче мобилних телефона (Nokia, Samsung, iPhone, BlackBerry, HTC, LG, Sony Ericsson) моћи ће да га користи сваки пролазник који поседује телефон тих произвођача“.

Милош о себе каже да има 22 године и да се бави

Штанд „Strawberry energy“ био је постављен и у хали II Београдског сајма у оквиру пројекта/програма „Недеље одрживе енергије у ЕУ“

обновљивим изворима енергије. Са својим тимом је осмислио и направио први јавни соларни пуњач мобилних телефона и да се труди да свет учини бољим местом за живот, у складу са својим могућностима. Завршио је Средњу електротехничку школу „Никола Тесла“ у Београду. Студент је IV године Електротехничког факултета у Београду на смеру енергетика.

„Истраживањем и развојем у области обновљивих извора енергије, као и њиховом промоцијом у Србији почео сам да се бавим у Истраживачкој станици Петница, где сам полазницима држао предавања на ту тему», прича Милосављевић. „Пријатно изненађен њиховом заинтересованошћу, одлучио сам да са предавањима наставим и даље. Основао сам друштво „Јагода“ (Strawberry) и окупио неколико другова. Како би ученицима основних школа показали шта је то одрживи развој и како то у пракси може да функционише, осмислили смо и направили макету куће, која је на себи имала праве мале соларне панеле, мали вертогенератор и био-хемијску ћелију која је из лимуновог сока стварала електричну енергију. Идеја је била да се покаже како би једна кућа у будућности могла све своје потребе за енергијом да добија из еколошки чистих извора енергије. Са том идејом смо основали омладинско предузеће и постали прваци Србије у омладинском предузетништву 2006. године. Потом, дошао сам на идеју да направим јавни соларни пуњач мобилних телефон. Поново сам позвао неколико колега са факултета, и тада је настао „Strawberry energy“. За време рада на развоју пуњача, наставили смо да држимо предавања по факултетима, конференцијама и научним скуповима. Након две године истраживања и развоја, направили смо први на свету јавни соларни пуњач и октобра 2010. године га поставили у Обреновцу“.

Први јавни соларни пуњач за мобилне телефоне дуже од годину дана допуњава батерије мобилних телефона пролазника у Обреновцу, и то чистом, еколошком енергијом, која је добијена од Сунца. Висок је пет метара и тежак две тоне, направљен је од нерђајућег челика, коштао је око 2,5 милиона динара. Његову реализацију (пројектовање, изградњу и постављање) подржали су Општина Обреновац, компанија ЕНЕЛ и Агенција за енергетску ефикасност Србије.

ЧЕТВОРО ЧЛАНОВА ПРОЈЕКТНОГ БИРОА „СТУДИО“ ДОБИТНИЦИ ПРИЗНАЊА ЗА ИЗУЗЕТНЕ РЕЗУЛТАТЕ НА ПОЧЕТКУ КАРИЈЕРЕ

Верујемо да себе уграђујемо у Храм на Врачару

„Учествујемо у једном изузетном пројекту који можда припада људима са богатим стручним искуством, као круна њихове каријере, па је природно што дајемо свој максимум у „пројекту за вечност“ - кажу Маријана, Ненад, Петар и Мартин, млади стручњаци задужени за унутрашње уређење Храма светог Саве у Београду

СЛОБОДАН КУЛУЊИЋ

Из године у годину Инжењерска комора Србије афирмише младе стручњаке онда када им је то најпотребније - на почетку професионал-

Награђени квартет испред Храма светог Саве на Врачару на коме раде већ две године: Ненад Кошанин, Марија Пољовка, Петар Слеччевић и Мартин Пујић

не каријере. Ове године признање је припало стручном тиму Пројектног бироа „Студио“ ангажованом на пројекту унутрашњег уређења Храма светог Саве на Врачару.

Стицајем различитих околности четворо младих инжењера архитектуре, у просеку тридесетогодишњаци, нашли су се на одговорном и веома специфичном задатку, па и поред тога, кажу да их је изненадила Награда Инжењерске коморе Србије. Зашто су то тако доживели, који су их разлози руководили да се нађу у тим водама, пре свега архитектуре као животног опредељења, које је њихово «вјерују» у послу којим се сада баве, била су нека од питања, на која су они одговарали „као из рукава“...Али да их прво представимо, дакле то су инжењери архитектуре Ненад Кошанин, Маријана Пољовка, Петар Слеччевић и Мартин Пујић.

Пракса је најбоља теорија

Разговор смо почели са Ненадом Кошанином, вођом тима, тек мало старијим и стручно искуснијим, али врло верзираним у многим аспектима повереног му посла. Рано је почео је да се интересује за архитектуру, деда му се бавио том струком, али је и одрастао у уметничкој породици, у којој је, каже, могао зарана да осети уметнички доживљај. Као студент и апсолвент архитектуре, занимао се за цртање, помало је зарађивао у том послу, направио је и свој портфолио. Онда долази кључни тренутак: Храму свети Сава био је потребан архитекта, уметник, способан да моделује рељефе и друге ликовне елементе унутар цркве. Добио је посао и почео од најниже позиције, да би после шест и по година постао вођа пројекта, са тек напуњене 32 године живота. На том важном месту заменио је колегинице-архитектице која је готово две деценије координирала те послове.

„Лично верујем да смо награду добили због тога што смо као млад тим послу приступили са пуно ентузијазма и одговорности“ - каже Ненад. „Наравно, имали смо и ментора, арх. Драгомира Ацовића, главног аутора ентеријера

Ентеријер Храма као тема стручног испита

„Колега Мартин Пујић и ја као тему за стручни испит (некада „државни“) изабрали смо - Пројекат ентеријера Храма светог Саве. Прво сам наступио ја а потом Мартин. Људи из комисије били су доста резервисани поводом наше теме. Отприлике су питали: Шта вам то значи ентеријер, јер је ствар била потпуно атипична... Кад смо им мало боље све објаснили, схватили су да наш рад може бити широка тема...Јер ми заиста нисмо могли да им причамо о неком стамбеном блоку, јер се тиме нисмо никад бавили, већ само овим на Храму... Био је велики изазов одбранити овакав пројекат“, исприча је Ненад Кошанин.

Храма светог Саве. Имали смо изузетан однос према величини и значају пројекта. Имали смо снажан осећај да све што урадимо то остаје „за вечност“... Наглашавам, пројекат ентеријера Храма на Врачару, заиста, је специфичан. На пример, неки елементи у ентеријеру тешки су и по неколико десетина тона, а они су дословце само декорација. Ради се о таквој природи посла у којем се већ сада прелази са инжењерског и архитектонског на уметнички пројекат, који садржи камене рељефе, декоративну бронзу, затим, пројекти витража, подова од камених елемената,... Посебно је било захтевно пројектовати декоративну расвету у ентеријеру, која је особена за овај објекат“.

Занимало нас је и колико су од свега чиме се баве на Храму, могли да виде и науче на факултету? Одговор је очекиван:

„На факултету можете да стекнете опште образовање које је готово минимално за ову врсту послова, тако да се само кроз праксу може савладати све оно што се тражи од нас“.

Припрема за будуће мозаике

Једина дама у „квартету лауреата“ је Маријана Пољовка, тиха је и скромна када говори о себи и свом доприносу признању добијеном од Коморе. Каже да је много енергије утрошила, не само на пројектима око Храма на Врачару, већ и на реконструкцији Музеја савремене уметности, уређењу манастира Жича, пројектима на којима се до сада огледала. Истиче, да приликом полагања стручног испита, архитекта који ју је испитивао, рекао јој је да он практично гледано нема шта да је пита када се бави тако деликатним пословима као што је рад на унутрашњем уређењу Храма...

„Овде, на Храму светог Саве, се бавим припремом материјала за мозаик“, каже Маријана. „Пројекат подразумева припрему подлоге за мозаичаре који ће радити на изради композиција. Огроман простор биће прекривен мозаиком, што захтева прецизан рад на изради подлога. Уз помоћ арх. Драгомира Ацовића, дајемо предлоге за изглед композиција које треба да буду усвојене на конкурс, а кад започне израда

мозаика, тај ће посао трајати годинама“.

И Марија је од ране основне школе желела да се бави архитектуром, па је зато уписала Архитектонску средњу школу, у којој је добила основе за будуће студије, које је брзо и успешно окончала. Игром случаја је дошла у Пројектни биро „Студио“, а први посао јој је био на реконструкцији Музеја савремене уметности.

Фасцинантни континуитет

Код Петра Слеччевића се интересовање за архитектуру појавило веома рано - „још у праскозорје свесности“, како воли

да каже. Пошто је живео недалеко од Саборне цркве, која је за њега представљала „апсолутно чудо“, почела је да га привлачи црквена архитектура.

„Моји родитељи су имали потпуно разумевање за све што ме је привлачило, а било везано за цркве и куће, за архитектуру“, каже Петар. „Тако сам одмах после основне школе одлучио да се бавим архитектуром и уписао Средњу техничку архитектонску школу, која ме је веома добро припремила за будуће студије. На факултету сам се определио за смер Историје архитектуре и уметности, код професорке Нађе Фолић-Куртовић, која је овај смер веома добро водила. Ми смо радили озбиљне задатке, јер се од нас тражило да пројектујемо према принципима ренесансе, барока, са свим пратећим идеологијама и теоријама архитектуре које су великани историје оставили у виду писаних трактата. Први велики тест био је пројекат ревитализације културно-историјске целине Топчидер, који смо радили у сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе Србије. Свако од сарадника на пројекту имао је задатак да пројектује један мали објекат који би био у неком историјском стилу по сопственом избору. То ме је даље усмерило да за дипломски рад изаберам једну велику тему - сакрални објекат,

Награда Коморе - ПОЗИТИВНИ ШОК

Било је потпуно изненађење када нам је саопштено да смо ми добитници великог признања, јер нисмо ни знали да смо пријављени за награду Коморе. То су учинили Драгомир Ацовић, архитекта и хералдичар и проф. др Војислав Миловановић. Све у свему доживели смо шок у позитивном смислу. Надам се да ће се захваљујући оваквој пракси све више поклањати пажња младим стручњацима што може да произведе само позитивне последице. Велики број наших младих колегиница и колега је изузетно позитивно коментарисао одлуку да се младима посвећује оваква пажња - наглашава Маријана Пољовка

Млади лауреати су инсистирали да буду снимани и унутар Храма светог Саве и то испред реализованим својих идеја, што се каже „испред дела својих руку“

црква која је била приближно величине Храма светог Саве“.

Захваљујући свом дипломском раду Петар се је добио посао у Храму на Врачару. Наиме, архитекта Драгомир Ацовић, руководилац Пројектног бироа „Студио“ позвао га је да се прикључи пројекту уређења Храма светог Саве.

Део сопственог рада - донација

„Овај посао је на бази донација, тако да је наше учешће у послу донекле плаћено, а делимично је наша донација“, каже Ненад Кошанин. „Наше зараде једва да подмирују егзистенцијалне потребе и животне прохтеве. Али да се разумемо - рад на Храму је наша „велика референца“, која ће нас у будућности професионално пласирати у неке угледније кругове архитеката и пројектаната. У том погледу сигурно нам значи и то што смо добили признање од колега из струке. А и само искуство у овом пројекту нам је и те како драгоцено...Надам се да смо ми једна од екипа која ће завршити Храм - и у грађевинском, и у архитектонском смислу“.

„Иако сам био прилично убеђен да ће по завршетку студија моје бављење класиком престати, десило се нешто неочекивано, па настављам у стилу класике, јер радим на пројекту који је значајан по више основа“, каже Петар Слеччевић. „Уже посматрано, оно због чега сам позван да овде радим јесте бављење орнаментима, и ту сам веома захвалан господину Ацовићу, као главном архитекти, који је имао слуха да допусти пролаз и неким другим идејама, што отвара пут да у конкуренцији више идеја може да победи она најбоља. Када је реч о Храму светог Саве, по мом мишљењу најважније је то што пројекат Храма, с обзиром да је настао пре 80 година, представља фасцинантан континуитет, без обзира што је рад на њему више пута прекидан. Тек је 1985. године Храм светог Саве је стигао до фазе која га води његовом завршавању. При том моје колеге и ја, нас четворо ангажованих на пројекту, сматрамо да се бавимо нечим што сеже у новију историју архитектуре, а с друге стране има довољно места за нека сасвим нова решења“.

Од лево коцки до Храма

Четврти члан награђене екипе је Мартин Пујић, рођени Ваљевац, најмлађи - 26,5 година, али сасвим равноправни члан тима, већ три године ради на Храму. Његово интересовање за архитектуру кренуло је од левокоцки. Привлачиле су га велике сценографије попут фудбалских стадиона, концертних дворана, места где се дешавају некакви спектакли. Постављао је себи питања типа - како би осветљавао простор стадиона или концертних дворана. Наставио је са таквим размишљањим а и на факултету у некаким разуженим токовима.

„Архитектура много је шира него што то може један факултет да обухвати“, тврди Мартин Пујић. „Вероватно зато код мене није остао онај младалачки сјај у очима. Постојала је жеља да се бавим свим могућим архитектонским феноменима, а то значи - ни са једним довољно, да би се нешто изнедрило. Међутим, сада могу да се надам да ће се ова прича око Храма, као мојим јединим запослењем од завршетка студија, бити другачија. Односно да ме једна оваква идеологија архитектуре - испуни, а то се већ и дешава. Радим у тиму који је необично предан свом стручном задатку. Узбудљиво је радити са људима који су у исто време млади и посвећени својој идеји...“.

Занима нас, па га и питамо, како шири круг колега и пријатеља коментарише послове на којима је ангажован?

„Прво се (за)чуде, у стилу - па ти си већ завршио каријеру... Они лоше информисани прокометаришу - хеј, па ти си пун пара... Наравно, ни једно, ни друго нема везе са стварношћу,... Јасно је и мени и мојима са којима радим да новац долази са другачијим пројектима, који се раде брже и који служе за неку експлоатацију...“.

ДРАГО ОСТОЈИЋ, ДИПЛ.ГРАЂ. ИНЖ. ДОБИТНИК ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ЗА ИЗУЗЕТНО ДОСТИГНУЋЕ У СТРУЦИ

Зна да реагује у кризној ситуацији

На предлог Извршног одбора МС Пројектаната у конкуренцију за годишњу награду укључен је и „трусни инжењер“ јер је међу првима, као експерт за кризне ситуације, стигао у град на Ибру само неколико десетина сати после разорног земљотреса и остао на терену десетине недеља - све док сви стручни послови нису окончани

ЈАСМИНА УСКОКОВИЋ

У земљи где свакодневних узбуђења не мањка, а догађаји простижу једни друге, готово да је у заборав пао разорни земљотрес који је пре скоро годину дана проузроковао велику штету краљевачком региону. Страдали су стамбени објекти, школе, болнице, културне, верске и друге установе. Дигла се цела земља на ноге, али како то обично бива код нас, прође неко време па се заборави. Срећом постоје људи и постоје институције које успевају да отргну од заборава изузетне појединце, и њихова дела, способне да се ухвате у коштац са проблемима и то у невреме када се проблеми морају брзо и ефикасно решавати.

Рад са младима највећа срећа

Драго Остојић је човек ведрога духа и бритке беседе, омиљен међу младима, будућим инжењерима, а у исто време бескомпромисан у одбрани начела своје инжењерске професије.

Већ 33 године ради на Грађевинском факултету у Београду. Учествоје у настави на предмету Бетонске конструкције, а највише времена проводи у раду са студентима. До сада је извео 250 дипломаца и са поносом истиче да је то најлепши део његовог посла, велика срећа, професионално и лично задовољство. Младим колегама, будућим инжењерима, прилази отворено и без дистанце. Ова синергија, лишена страха и нелагоде показало се даје одличне резултате и како то обично бива, добар глас преноси се са једне на другу генерацију студената.

- Понекад ми се чини да нема фирме у Србији а да у њој не ради неко од мојих дипломаца. Имао сам срећу да као млад инжењер радим и усавршавам се уз старије колеге са Факултета, који су врхунски стручњаци у својим областима, а при том и веома коректни људи. Њима сам се обраћао за помоћ кад год је то требало, па то саветујем и својим студентима: „Факултет је ваша друга кућа. Када год имате неки професионални проблем или недоумицу питајте своје професоре или асистенте. Будите уверени да ће вам изаћи у сусрет“.

Највећи део свог професионалног ангажмана инж. Остојић посветио је пројектовању различитих врста објеката, техничкој контроли пројеката

„Готово сам сигурам да нема ни једне једине грађевинске фирме у Србији у којој не ради бар један бивши студент нашег – Грађевинског факултета Београдског универзитета“

и стручном надзору над њиховим извођењем. У исто време посвећен је обавезама које има на Факултету. Поред рада са академцима, ангажован је и као директор Развојног центра Грађевинског факултета у Београду.

-Пре неколико година формиран је тзв. „Инкубатор центар“. Идеја је била да се младим људима, који су завршили техничке факултете, а налазе се на почетку каријере, помогне уколико желе да оснују приватну фирму. Са сличним циљем, Грађевински факултет у Београду је покренуо рад свог Развојног центра. Идеје постоје па остаје да се види у ком ће се правцу све то одвијати.

Наш саговорник открива да би у оквиру Развојног центра од јесени требало да почну истраживања везана за сеизмику. Планирано је да се

у овај пројекат укључе докторанти са Грађевинског факултета заинтересовани за ову област. С тим у вези, Развојни центар настоји да обезбеди средства за финансирање истраживања и симболичну новчану накнаду младим људима који би се овим послом бавили. Посебно наглашава како је у интересу друштва да се сеизмичка истраживања унапреде управо због високе цене коју, по правилу, у оваквим ситуацијама сви ми плаћамо.

О свом ангажману у Краљеву, искуству у кризним ситуацијама, поукама и порукама које након свега носи, инж. Остојић каже:

„Дан после земљотреса позвао ме је колега Шумарац и рекао да зна да сам већ претурио преко главе сличне ситуације у Црној Гори, Мионици, Копаонику, и замолио да одмах кренем на терен (у Краљево), али и да не идем сам, него да поведен неког од знања и искуства. Прихватио сам позив-молбу и на терен кренуо са колегом, пријатељем и одличним инжењером

Довољно је двоје грађевинаца у кући

Драго Остојић је рођен пре 58 година у Теслићу (БиХ) где је завршио основну школу и гимназију. Грађевински факултет Универзитета у Београду уписао је 1972. а дипломирао 1978. године и одмах запослио у Институту за конструкције на групи предмета бетонске конструкције где је и данас ради, али од 1980. учествује у извођењу наставе на матичном факултету - предмет Бетонске конструкције.

Заједно са колегама, аутор је неколико збирки задатака и приручника за студенте, али и за инжењере у пракси. У стручним и научним часописима као и на стручним скуповима до сада је самостално или у коауторству објавио 30 радова. Иначе, листа стручних радова садржи преко 200 наслова.

У стручној пракси бавио се пројектовањем различитих врста објеката. Посебна област делатности су пројекти санације или реконструкције објеката код којих су оштећења настала услед различитих дејстава као што су земљотрес, бомбардовање, дотрајалост, пренамена, ...Важно место у професионалном ангажману инжењера Остојића, између осталог, чине стручни надзор, техничка контрола пројеката и консултантски послови. У више наврата радио је у Ираку, Алжиру и Русији и то на различитим пословима.

Поседује лиценцу одговорног пројектанта грађевинских конструкција објеката високоградње, нискоградње и хидроградње издату од стране Инжењерске коморе Србије.

Са супругом Зорицом, такође дипломираним грађевинским инжењером, однеговао је двојицу синова - Душана и Зорана, али они нису кренули родитељским стопама. Један се посветио спорту, а други уметности. Новонасталу породичну ситуацију коментарише - «довољно је двоје грађевинаца у кући».

- Миланом Петровићем, чланом Извршног одбора Секције пројектаната. Чим смо стигли „на лице места“ кренули смо у обилазак-увиђај, како бисмо установили размере потреса. Та обилазак је трајао неколико дана. Максимално смо се ангажовали око организације посла, упутили их како се врши процена штете, како се одре-

ђује категорија оштећења, да ли је неки објекат безбедан за становање или не, шта се мора рушити, а шта може санирати. Од овог несрећног догађаја до данас прошло је девет месеци (разговор вођен током августа месеца), а на неким објектима и данас стоји извештај о обављеном прегледу у коме су наведена оштећења и у закључку истакнуто да је објекат безбедан за становање уз одређене мере опреза и заштите. На неким од ових објеката санација је завршена, али извештај са Милановим и мојим потписом и даље стоји“.

Не постоје два иста земљотреса

Нагледао се свега, како каже, а ми питамо колико у таквим ситуацијама пређашње искуство помаже?

- Тих првих дана људи су под стресом, уплашени, забринуте, не знају одакле да почну. Е ту је искуство важно. Али, остаје велика истина да не постоје два иста земљотреса, као што не постоје и два иста објекта. Након земљотреса, на иницијативу Регионалног одбора из Краљева, одржали смо предавање о томе како урадити санацију оштећених објеката, коме је присуствовало више од стотину људи. Учи се то у школи, наравно, али када се нађете очи у очи са таквим проблемом онда неко треба да вам каже шта се ради са таквом врстом оштећења, како се санира и како се спроводи прорачун. Не треба правити докторате од прорачуна, али се он мора урадити. Акцији Коморе прикључиле су се многе колеге инжењери, као и професори са грађевинских факултета у Србији. Формирана је екипа стручњака која је прегледала око педесетак објеката. На Грађевинском факултету у Београду припремљено је 15 пројеката санације старих зиданих објеката, који су у међувремену надзидани, а претрпели су велика оштећења у земљотресу“. Као „очигледан доказ“ показује нам и повећу хрпу готових пројеката на свом радном столу и каже да су на њиховој изради били укључени факултети из Новог Сада и Ниша, као и београдски ЦИП.

Суштина је у контроли

- Када се већ деси земљотрес не можемо оћекивати да све прође без последица, па макар то биле напрслине на зидовима и испуцале плочице. Зато се сва оштећења категоришу, а тек четврта категорија подлеже озбиљној конструктивној санацији.

Шта је уствари и како грађено протеклих деценија најбоље се види по врсти и степену оштећења. Генерални закључак инж. Остојића јесте да су највише страдали објекти који су грађени пре и после Другог светског рата, све до 1965. године, када су донети први прописи о грађењу у сеизмичким подручјима.

Упркос томе постоје и објекти новијег датума на којима су забележена драстична оштећења. Питамо зашто се то десило и ко је крив?

- Јасно је да нису поштовани основни прописи о грађењу у сеизмичким условима. То је увек проблем када инвеститор наручи пројекат, да би касније у фази реализације померао зидове, уклањао

■ Порука Драга Остојића својим колегама инжењерима – „држите се онога што сте научили на факултету и недозволите да неко други управља послом за који ви одговарате“

стубове, додавао поткровље, при том не тражећи да се пројекат преради или носећа конструкција ојача. Ради се о самовољи, често и недостатку знања и готово увек тежњи за додатним профитом. Неко ко је изашао са овог Факултета никада неће направити глупост у смислу игнорисања прописа о сеизмичкој отпорности, тврди инж. Остојић и наглашава да је суштина у контроли. Она током пројектовања и грађења мора бити ригорозна. Зато својим колегама инжењерима поручује: „држите се онога што сте научили на Факултету и не дозволите да неко други управља послом за који сте ви одговорни“.

Еврокодови

Суштина пројектовања и грађења је готово иста на свакој тачки земљине кугле, па су тако и прописи о грађењу у нашој земљи у складу са светским, тврди наш саговорник, који је имао прилике и да се лично ангажује на различитим пројектима у Русији, Ираку, Алжиру. - Ми ћемо током следеће године и у Србији прећи на Еврокодове. Ради се о сету јединствених стандарда и прописа за пројектовање и грађење који се примењују у свим земљама Европске уније. То је огромна материја на чијој припреми је ангажован наш Факултет као и Инжењерска комора Србије. Студентима већ сада објашњавамо разлику која ће се појавити када ови прописи сту-

пе на снагу. На сву срећу техника је свуда иста, а разлике се свде на комбинацију оптерећења, квалитет материјала и одређени коефицијент сигурности који се морају поштовати било где да радите.

Сарадња са Комором од првих дана

Похваливши прошли број „Гласника“ који је објавио списак Еврокодова, инж. Остојић истиче да би било јако добро и за инжењере веома корисно када би се у гласилу Коморе објављивало што више оваквих, едукативних садржаја, као и сервисних информација. Комуникација са Комором искључиво електронским путем, како каже, није довољна.

Био је члан Оснивачке скупштине, а сада је укључен у рад Извршног одбора Секције пројектаната. На предлог Инжењерске коморе од недавно је члан Комисије за полагање стручних испита у области бетонских конструкција.

– Када је у питању Комора чини се да већина чланова не зна шта може да очекује. Немојте да о проблемима разговарамо у четири ока и иза затворених врата, већ све што мислите ставите на папир и пошаљите. Утисак је да актуелно руководство има слуха за струјање нових идеја, квалитетне акције и иницијативе, поручује инж. Драго Остојић у недавном разговору за „Гласник“ Инжењерске коморе Србије.

Први пут с правом гласа на Скупштини WFEO

Током септембра, октобра и новембра Комора је остварила веома живу сарадњу у Региону и Европи кроз акције и активности Комисије за међународну сарадњу. Први пут са правом гласа на Генералној скупштини Светског удружења инжењерских организација (WFEO) у Женеви. У Москви проф. Петру Арсићу уручена Јубиларна значка поводом 30 година од формирања Савеза архитеката Русије

АНА ЖДЕРО
АЛЕКСАНДАР ЛЕКО

Једна од важнијих међународних активности у овој години, је свакако учлањење Инжењерске коморе Србије у Светско удружење инжењерских организација WFEO (World Federation of Engineering Organizations).

У септембру месецу, одржана је Генерална скупштина WFEO од 3. до 9. септембра у Интернационалном конгресном центру у Женеви. Инжењерску комору Србије представљао је проф. др Драгослав Шумарац, председник ИКС, последња три дана (7-9.) и ово је први пут да је ИКС имала представника са правом гласа.

Седница Генералне скупштине одржана је 8. септембра, а најважнија тачка дневног реда био је избор председника WFEO. За председничко место кандидовали су се Палестинац Марван (Marwan) Абделхамид, дипл.грађ. инж. и Француз Жилијен Ројтман (Julien Roitman), који су презентовали своје програме. Након тога гласање је обављено тајно после прозивке: Марван Абделхамид је добио 79, а Жилијен Ројтман 40 гласова. Чини се да овакав исход гласања нарочито „иде на руку“ Инжењерској комори Србије јер је нови челник WFEO завршио Грађевински факултет у Београду и добро зна српски језик.

Затим се приступило избору потпредседника. За четири потпредседничка места било је седам кандидата и то: Харо Беделиан из Велике Британије - УК, Ер Тан Сунг Чуан (Chuan) из Сингапура, Питер Гринвуд ((Peter Greenwood) из Аустралије, Р.П. Гупта (Индија), Мартин Манухва (Manuhwa) из Зимбабвеа, Жилијен Ројтман из Француске и Констатинос Алексопулос (Alexopoulos) из Грчке. На четири потпредседничка места изабрани су Ер Тан Сунг Чуан са добијених 59 гласова, Питер Гринвуд (57), Харо Беделиан (48) и Констатинос Алексопулос (48).

У поподневним часовима су изабрани комитети и то за: Енергију, Образовање и Жене у инжењерству. За сваки комитет кандидовале су се по две земље. Интересантно је да ће Комитет за жене у инжењерству водити представнице Кувајта.

Следећа Светска конвенција инжењера биће одржана у Кјоту, Јапан 2015. године. Сваке године се одржавају скупови и Извршни одбор WFEO. Следеће године у Љубљани скуп ће организовати Инжењерска комора Словеније, на који смо и ми позвани.

Октобар месец обележиле су бројне међународне активности од којих посебно треба истаћи састанак наше делегације са представницима мађарске коморе архитеката, који је одржан у Будимпешти, учешће на манифестацији „Дани инжењера“ у Словенији, затим учешће на међународном фестивалу „Зодчество 2011“ у Москви, као и учешће на прослави Инжењерске коморе Црне Горе.

Сарадња у оквиру „Дунавске стратегије“

Делегација ИКС посетила је у Будимпешти Мађарску комору архитеката, 11. октобра, са циљем успостављања ближе сарадње на конкретним пројектима. У делегацији су били Александар Аврамовић, члан Управног одбора ИКС, Александар Леко, председник и Емилија Еветовић-Цвијановић, члан, из Комисије за међународну сарадњу, као и Зоран Вапа, директор Покрајинског завода за заштиту споменика културе из Новог Сада, односно, Геза Ваш, директор Међуопштинског завода за заштиту споменика културе из Суботице. Циљ посете био је, да се започну разговори о потписивању писма о сарадњи двеју комора, информисање о могућностима међусобног признавања лиценци, као и помоћ и нашим заштитарским службама код приступа архивској грађи у мађарским архивама. Изнето је мишљење да Српска и Мађарска комора би требало сарадњу да организују унутар „Дунавске стратегије“ која треба да буде претстављена 2014. године, и да се до тада треба добро припремити.

Учвршћене старе и отворене нове везе за сарадњу

На међународном фестивалу „Зодчество 2011“, одржаном у Москви од 14. до 16. октобра, делегацију Инжењерске коморе Србије представљали су професор Петар Арсић са Архитектонског факултета и впроф. др Јован Деспотовић са Грађевинског факултета Београдског универзитета. У свим разговорима представљени су улога и значај Инжењерске коморе Србије за наше инжењере и наше градитељство, као и њени досадашњи резултати и планови за предстојећи период.

Остварени су бројни нови контакти, а стари учвршћени, и то са И.Н. Воскресенским, замеником главног архитекте и главним художњиком града Москве, са А.В. Боковым, председником Савеза архитеката Русије, са В.Н. Логвиновим, председником Савеза архитеката Москве, са Ј. Рисином, главним архитектом Краснодарског краја, са М. Селиверстовом,

МЕРИДИЈАНИ

директорком Руске агенције за водне ресурсе... Током разговора потврђене су могућности сарадње на актуелним и будућим истраживањима и пројектима, између представника Инжењерске коморе Србије и руским институцијама

Главна тема фестивала „Зодчество 2011“ била је посвећена јубилеју 30 година од формирања Савеза архитеката Русије. Поводом тога наши представници учествовали су у раду Округлог стола и говорили о дугогодишњој сарадњи наших струковних организација, као и некадашњем (који се још увек памти) великом угледу наших градитеља у некадашњем Совјетском савезу (СССР) и садашњим – Руској Федерацији (РФ) и Заједници Независних Држава (СНГ). Наши представници одржали су предавање на тему „Руски градитељи у Србији и Београду и њихов утицај на развитак архитектуре код нас“, на руском језику, са богатом фото – документаци-

гласни закључак округлог стола и дискусије на њему, може се навести негодовање инжењера да само тржиште и најнижа цена инжењерских услуга има пресудну улогу у додељивању послова. Сви присутни учесници/инжењери сматрају да би требало знатно више инсистирати на искуству, знању и референцама. Такође, су се сложили да је неопходно узети учешће у раду на изменама Закона о јавним набавкама у својим земљама. Манифестација је завршена доделом награда најуспешнијим члановима Инжењерске зборнице Словеније за 2011. годину и пригодним културно-уметничким програмом.

Другог дана боравка у Словенији, председник Шумарац је имао састанак са проф. др Мирком Орешковићем, чланом најужег руководства Европског савета инжењерских комора (ЕСЕС) из Хрватске инжењерске коморе, са темом регионал-

■ На отварању "Дана инжењера 2011" у Марибору присутне је поздравио Чртомир Ремец, председник Инжењерске зборнице Словеније

јом. Као резултат дугогодишње сарадње, проф. Арсићу је, као првом, уручена јубиларна значка поводом 30 година од формирања Савеза архитеката Русије.

„Дани инжењера 2011“ Инжењерске зборнице Словеније

Манифестација „Дани инжењера“, традиционални годишњи скуп Инжењерске зборнице Словеније (ИЗС) одржана је 25. и 26. октобра у мариборском хотелу Хабакук“. На „Данима инжењера ИЗС“ у Марибору Инжењерску комору Србије представљао је проф. др Драгослав Шумарац, председник ИКС..

Најпре је одржана конференција за штампу, на којој је тема била регионална сарадња инжењера, регионална сарадња инжењерских комора као и искуства у применама Закона о јавним набавкама. Након тога, започео је округли сто у оквиру кога се дискутовало о применама Закона о јавним набавкама у области инжењерског сервиса, пројектовања и грађења. Председник Шумарац је у полусатном излагању презентовао искуства из примене нашег Закона о јавним набавкама, гледано из угла чланова Инжењерске коморе Србије. Као једно-

не сарадње. Договорено је да протокол о сарадњи, која је потписан у Београду 2006. године треба проширити на све земље региона, али и да се да реши проблем признавања лиценци, осигурања инжењера и њиховог слободног кретања.

Дани инжењерске коморе Црне Горе

01. новембар 2011. године Инжењерска комора Црне Горе (ИКЦГ) организовала је 1. новембра своју традиционалну, овога пута и јубиларну – 10. по реду, манифестацију „Дан Коморе“ у Зетском дому на Цетињу. Инжењерску комору Србије на Јубиларном скупу представљао је проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине ИКС. Председник Дамњановић је учешће на прослави искористио да у разговорима са челницима ИКЦГ - председником Љубом Стјепчевићем, потпредседником проф. др Браниславом Главатовићем и председником Скупштине проф. др Раденком Пејовићем, представи предлог Инжењерске коморе Србије за међусобно признавање лиценци. Рад на овом пројекту ће се наставити, уз активно учешће, обеју Комора.

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ У ЗГРАДАРСТВУ

На 12 семинара представљено девет компанија

У протеклих годину дана одржано 12 семинара на којима се у неколико наврата говорило о већ донетим правилницима, а своје производе и технологије презентирало је осам немачких компанија које имају представништва у Србији и словеначки ЈУВ који има фабрику боја и лакова у Шимановцима

БРАНКО МАРКОВИЋ

Инжењерска комора Србије је у сарадњи са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања и Немачким друштвом за међународну сарадњу GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) покренула, 10. децембра 2010. године, циклус семинара на тему „Енергетска ефикасност у зградарству“. У протеклих годину дана одржано је 12 семинара на којима се у неколико наврата говорило о већ донетим правилницима, а своје производе и технологије презентирало је осам компанија које имају представништва у Србији и словеначки ЈУВ који има фабрику боја и лакова у Шимановцима. Организација Семинара је пун погодак, пошто је одзив чланова предавањима био изузетно велики – процена ја да је на поменутих дванаест сесија било више од 700 људи. Капацитет сале у Инжењерској комори који је већи од 100 места, био је сваки пут готово попуњен, што сведочи о великом интересовању за тему енергетске ефикасности у зградарству. Комора има у плану да и у 2012. години настави са овом праксом у циљу едукације својих чланова. У плану је и одржавање сличних семинара и у регионалним центрима, у свих девет канцеларија ИКС, од Суботице до Врања, преко Новог Сада, Ваљева, Крагујевца, Краљева, Чачка, Новог Пазара и Ниша. Сав материјал са семинара је објављен на интернет презентацији Инжењерске коморе Србије (www.ingkomora.rs) и може се преузети.

Идеја водиља оваквог пројекта је била упознавање чланства са тенденцијама у области енер-

Амбициозни циклус предавања или семинара „Енергетска ефикасност у зградарству“ који се реализује у сарадњи са Немачким друштвом за међународну сарадњу GIZ свечано је отворио проф. др Драгослав Шумарац, председник ИКС

гетске ефикасности. Рад на законској и подзаконској регулативи која би требала да регулише ову, до сада неуређену област, у Републици Србији је започео и очекивало се релативно брзо усвајање правилника који би регулисали област енергетске ефикасности у зградарству. Истовремено са почетком организације серије семинара и поједини чланови Инжењерске коморе Србије су именовани у радне групе које су радиле на припреми правилника.

Семинари су конципирани са идејом да се члановима Инжењерске коморе Србије представе трендови у области енергетске ефикасности у земљама Европске уније али и да се упознају са понудом компанија које су присутне на нашем тржишту а чији производни и продајни асортиман покрива технике и технологије из области енергетске ефикасности.

Од децембра до јуна три сесије

Част да отвори серију семинара имала је немачка компанија BASF која је одржала изузетно посећено и занимљиво предавање 10. децембра 2010.

СЕМИНАР

године. Присутне су поздравили и одржали уводне говоре проф. др Драгослав Шумарац, председник Коморе, Његова екселенција Волфрам Мас (Wolfram Maas), амбасадор Републике Немачке у Србији, Владимир Јовановић, државни секретар у Министарству животне средине, рударства и просторног планирања и Волфганг Шут (Wolfgang Schuett) представник GIZ -а.

Са радом на изради регулативе у оквиру енергетске ефикасности у име Министарства животне средине, рударства и просторног планирања присутне је упознала Јасминка Павловић. Присутнима се обратио и Ђорђо Грининг (Giorgio Greening), потпредседник компаније BASF. Стручни део предавања одржали су предавачи из компаније BASF: Роланд Лојк (Roland Leuck), Едит Антонатус (Edith Antonatus) и Рок Грмек.

С обзиром да је овај, први, семинар прошао изузетно добро, а уједно и показао да постоји велико интересовање међу чланством Коморе, и у стручној јавности кад је у питању тема енергетске ефикасности, убрзо је урађен комплетан, годишњи, план предавања.

Представници словеначке компаније JUB која у Србији има фабрику боја и лакова, одржали су два предавања, по једно у Београду (4. март) и Новом Саду (17. мај), а тема је била заједничка: „Енергетска ефикасност зграда и JUB-ова решења у виду термоизолационих фасадних система“. У оквиру семинара предавачи, Горан Пролић, менаџер техничке подршке JUB-а и Албин Торнич, саветник за апликативни развој из технолошко-развојног центра JUB-а у Словенији, представили су присутнима најновије методе за побољшање постојећих фасадних система у циљу повећања енергетске ефикасности објекта као и примере санације фасада које је JUB извршио у протеклом периоду у Србији.

Од септембра до краја године девет семинара

Након краће летње паузе од јесени 2011. године отпочиње много интензивнији распоред семинара па је тако компаније Хенкел прва у овом јесењем делу одржала семинар 15. септембра у просторијама Инжењерске коморе Србије. У оквиру семинара предавачи, Мирољуб Антонијевић, Владан Мартић и Вук Вукоје, представници компаније Хенкел Србија упознали су присутне са системима и решењима из области енергетске ефикасности у зградарству, као и начинима спречавања енергетских губитака и могућих грешака при уградњи термоизолационих слојева. Поред ових тема било је и понуђено решење за губитак енергије који се јавља услед непрописног поста-

вљања термоизолационих слојева.

Већ наредне седмице, 23. септембра, одржано је четврто семинарско окупљање на коме се представила компанија Knauf Insulation. У првом делу семинара учесницима су презентовани Правилник о енергетској ефикасности зграда и Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда и о њима су говорили непосредни учесници у њиховој изради: проф. др Милица Јовановић, доц. др Маја Тодоровић и проф. др Драгослав Шумарац. Иначе, ова два правилника ће почети да се примењују у септембру 2012. године. У другом делу семинара Анђелина Кузмановић, менаџер развоја апликација Knauf Insulation је одржала предавање на тему „Енергетски ефикасна и одржива

Најчешћи презентери донетих правилника били су професори Драгослав Шумарац, Маја Тодоровић и Милица Јовановић-Поповић, седе у првом реду

градња применом термоизолационих материјала од минералне вуне“. Други предавач је био доц. др Александар Рајчић, са Архитектонског факултета у Београду, који је представио софтвер Кнауф Терм 2 – програм за прорачун топлотне заштите зграде у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда.

Последњи септембарски семинарски сабит био је 30. а домаћин је била швајцарска компанија Армацел (Armacell GmbH). Уводничар је био Хан Марколина (Marcolina), главни менаџер компаније Армацел, који је специјално за ову прилику допутовао из Швајцарске. Трендове у Европској Унији по питању регулативе енергетске ефикасности и примере имплементације из неких европских земаља присутнима је представио Јарек Чмиеларски (Chmielarski), технички директор Компаније, док је Миливој Становник, специјалиста за обуку изолатора у Армацелу, представио програм „Armaflex Sertifikacioni Plan“. На семинару су били представљени и примери из Србије, односно, анализирани су губици топлоте за неизоловане вертикале у

зградама у граду од 100.000 становника, потенцијални трошкови и дугорочна уштеда.

У току октобра одржане су три семинарске сесије. На првој, одржаној 11. октобра, представила се компанија Виесман (Viessmann), са темом „Архитектура и енергетски ефикасна решења у грејању - веза која недостаје“. Предавач је био Бојан Грујички, директор Виесмана Србија. У излагању господин Грујички је посебан акценат ставио на приближавање архитектонске струке проблематици којом се бави енергетска ефикасност објеката - енергетски ефикасно грејање простора, међусобну условљеност и синергију архитектонских решења и оптималних решења у грејању, коришћење обновљивих извора енергије - соларна техника, топлотне пумпе, као и на друге сличне теме.

Компанија Ваилант (Vaillant GmbH) одржала је 21. октобра предавање на тему „Енергетски ефикасна решења и примери добре праксе“. У оквиру предавања Зоран Бисерчић, директор Ваиланта у Србији, представио је гасну технику и предности примене кондензационих гасних котлова. У другом делу излагања Бисерчић је ставио акценат на решења из области обновљивих извора енергије (соларни системи, топлотне пумпе), са примерима практичне примене.

Једно од најзанимљивијих предавања у току октобра било је предавање са темом „Термографија и њена примена у процени енергетске ефикасности објеката“. Предавање је припремила компанија FLIR, а реализовала га 28. октобра. Компаније FLIR једна је од најпознатијих у области термографије. Присутнима је Александар Стојковић, представник FLIR building програма за Србију и Црну Гору, представио основе термографије, примену

термографије (са примерима), а биле су приказане и FLIR термовизијске камере. Други предавач на Flir-овој презентацији био је Душан Игњатовић, доцент на Архитектонском факултету у Београду, који је показао технике термовизијског снимања, израде извештаја као и поступак добијања лиценце за термографисте.

Компанија Röfix GmbH била је једина која се представила у новембру. Она је 24. новембра приредила презентацију на тему „Нискоенергетске, пасивне, куће, принципи термичке санације и Röfix термоизолациони системи“. Предавач/презентер је био Нарсид Мујкић, Röfix -ов главни руководиоцац (product manager) за југоисточну Европу. С обзиром да је господин Мујкић члан радних група за израду законске регулативе у појединим републикама бивше Југославије представљена је и законска регулатива из околних држава као и могућности помоћи струке код доношења најбољих законских решења. Иначе, у току новембра била су планирана два семинарска предавања, али је компанија ЗМ због техничких проблема своје предавање преbacила за прву половину наредне године.

Последње предавање у овој години припремила је компаније Сименс (Siemens) и оно је одржано 21. децембра. Тема је била „Утицај БМС-а на енергетску ефикасност зграде“. У оквиру предавања били су презентирани стандарди, потенцијали уштеде и практичан пример анализе и промене енергетске класе за један систем. Такође уз помоћ Сиенс софтверског пакета BACS Energy Performance Classification Tool приказан је поступак анализе енергетске ефикасности БМС-а у згради.

■ Од почетка Семинара „Енергетска ефикасност у зградарству“, децембар 2010. владало је велико интересовање и сала у ИКС је била увек „дупке пуна“

ОСМА СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Планиран приход од 212,5 милиона динара

План и програм рада за 2012. годину побољшан предлогом професора Самарџије после његове жустре дискусије, али и подршке велике већине чланова Скупштине, као и бурним аплаузом свих присутних. Никад већи приход, али и расход – 211,95 милиона динара. Суд части ИКС очекује да Радна група предложи Правилник који ће му помоћи да опет ради „пуним капацитетом“

РАДОШ О. ДРАГУТИНОВИЋ

Осма редовна седница Скупштине Инжењерске коморе Србије одржана је 26. децембра 2011. године у просторијама Коморе у Београду. Радом Осме седнице руководио је проф. др Милисав Дамњановић, председник Скупштине ИКС, поред кога је био Милан Касалица, потпредседник Скупштине. Седници су поред чланова Скупштине присуствовали и чланови Управног

и Надзорног одбора, односно, представници Суда части - председник, бранилац и тужилац, као и гости Коморе/Скупштине.

Прво је прозивком утврђен кворум, од 120 чланова Скупштине, на седницу је дошло и у њеном раду учествовало 82 чланова, шесторо је најавило своје одсуство, док је једна четвртина или 32 чланова неоправдано одсуствовала са 8. Скупштине.

Пошто је констатовано постојање кворума потребног за несметан рад и доношење одлука Скупштине,

председник је ставио на усвајање предлог Дневног реда - Усвајање Записника са Седме редовне седнице Скупштине Коморе одржане 20. маја 2011. године, Извештај о раду Суда части Инжењерске коморе Србије у 2011. години, Правилник о избору чланова Скупштине Инжењерске коморе Србије, План и програма рада Инжењерске коморе Србије за 2012. годину и Финансијски план Инжењерске коморе Србије за 2012. годину. Председник Дамњановић је предложио и да се о две последње

Радам 8. Редовне седнице Скупштине руководили су проф. др Милисав Дамњановић, председник (у средини) и Милан Касалица, потпредседник Скупштине ИКС (десно) уз стручну помоћ Драгиње Ђурић, в.д. секретара Коморе

тачке, Плану и програму рада, односно, Финансијском плану, води обједињена расправа, док би гласање било појединачно - посебно за „програм“, посебно за „финансије“, што је прихваћено, па је великом већином гласова усвојен Дневни ред и 8. Скупштина је могла несметано да настави са радом.

После усвајања Записника са 7. Редовне седнице Скупштине ИКС извештај о раду Суда части за 2011. годину поднео је Боро Цвијановић, председник Суда части.

„С обзиром да је у скупштинском материјалу исцрпно презентирани рад Суда части, ја ћу се ограничити тек на неколико коментара“ рекао је Цвијановић. „Од конституисања Суда части овог сазива, 29. децембар 2009. године, коме сам на челу, до 21. новембра 2011. године, стигло је 86 пријава (2010. – 54 и ове 32). После обраде предмета Тужиоц је за одлучивање предложио 11 предмета (2010. – осам и 2011. - три). У 2011. години Суд части је изрекао четири мере одузимања лиценци (тројици чланова на период од годину дана, а једном на шест месеци), затим, три јавне опомене са објављивањем у штампи, док је у четири случаја донета ослобађајућа мера/одлука. Од конституисања овог сазива Суда части на иницијативу председника уведене су значајне новине – електронско праћење кретања предмета по процесним фазама, кроз табеларни формулар „Поступак – праћење предмета Суда части“, у који се на унифициран начин попуњавају све фазе по-

ступка, затим, редовно се одржавају седнице Суда части на које се позивају судије именоване за председнике већа, док се у циљу бољег информисања судија који нису ангажовани у судским већима шаљу се сви записници са суђења, а исти (записници) се уредно и редовно достављају и председнику Коморе, Надзорног одбора, као и члану Управног одбора ИКС задуженог за праћење рада Суда части“.

Председник Цвијановић посебно се осврнуо на позицију и рад Суда части ИКС после усвајања Изме-

Боро Цвијановић: Измене и допуне Закона... изазвале су не мале контроверзе, па и застој у раду Суда части

на и допуна Закона о планирању и изградњи, а тичу се рада ове Коморине институције. Наиме, у измењеном и допуњеном Закону о планирању и изградњи, прописује се да „састав, начин избора и разрешења судија Суда части, поступак и начин рада, ближе прописује министар“

надлежан за послове грађевинарства. Оваква решења су изазвала не мале контроверзе, па и застој у раду Суда части. Проблем је делимично решен одлуком Управног одбора ИКС из априла ове године – „да Суд части настави са радом до доношења најављених подзаконских аката“ која ће операционализовати решења из Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи“.

„И поред донете одлуке, остаје утисак, да је о будућем раду Суда части било одређених недоумица у Секретаријату Коморе“, рекао је Боро Цвијановић. „То закључујем из следећих чињеница: активности у раду Суда части биле су смањене у дужем периоду, раније образована Комисија за унапређење рада Суда части ИКС која је имала задатак да изврши преиспитивање свих аката Коморе који се односе на Суд части и да Управном одбору ИКС предложи измене и допуне уколико се укаже потреба, није се састајала. И поред свега, искрено се надам да је УО ИКС доношењем Одлуке о формирању Радне групе за израду нацрта/радног матријала Правилника о саставу, начину избора и разрешевању судија Суда части и поступку и начину рада Суда части, заузео проактиван став у превазилажењу настале ситуације“.

Правилник о избору чланова Скупштине Инжењерске коморе Србије усвојен је после невелике расправе и са предлозима за допуну, који најчешће нису били у складу са Статутом Коморе. Најозбљнија замерка стављена на решење из Правилника да се и будућа гласања обављају на „класичан начин“, уз помоћ гласачких листића који ће се поштом слати Секретаријату ИКС. Предлог да се гласање обавља и електронским путем, што је пракса не само у свету, него и у бројним домаћим институцијама, па би требало да постане „заштитни знак“ Коморе која се бори за увођење најмодернијих процеса које се не могу реализовати без информатичких технологија. Опоненти, а реч је о великој већини, нису прихватили понуђени предлог уз подсећање на неправилности и злоупотребе које су предходиле изборима за актуелни Скупштински сазив.

Практично, електронско изборно гласање је поништено (са једног рачунара у последњих пола сата гласало је преко 200 чланова, а многи од „гласача“ и незнајући да гласају). Подсећања ради, на поновљеним изборима за трећи сазив Скупштине ИКС, где су се попуњени листићи слали поштом, учествовало око 6.000 чланова или „трећина Коморе“ (укупни број чланова је био мањи од 20.000), а када су упоређени са „електронским резултатима“ видело се да је преко интернета гласало мање чланова.

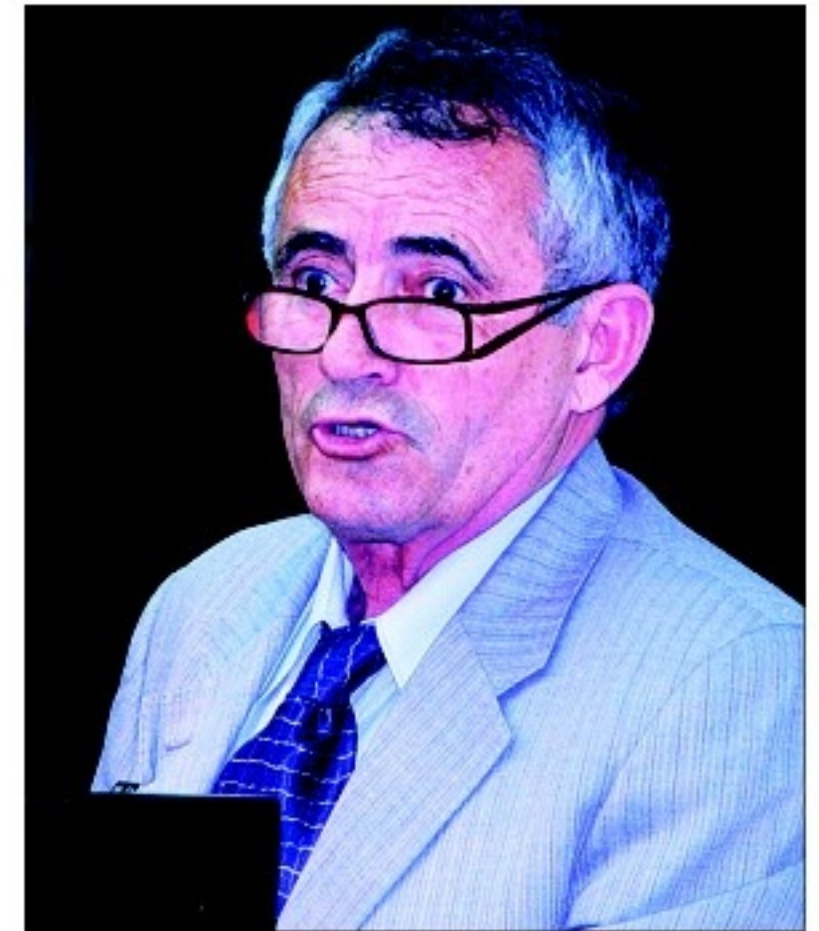
О два најзначајнија документа за рад Коморе у 2012. години – Плану и програму рада, односно, Финансијском плану нећемо много говорити, јер у изворном облику доносимо у рубрици Документи.

Када је о Плану и програму рада реч, дат је врло концизно и интензивно (на само десет хиљада карактера), распоређен у осам поглавља са 16 тачака. Радиће се краткорочно и средњорочно, посебно, на приоритетним питањима и циљевима од израде законских и подзаконских

докумената, организацији и функционисању Коморе, лиценцирању и сервисирању потреба чланства, стручним испитима будућих и перманентној едукацији постојећих чланова, међународној сарадњи са сродним институцијама у свету, али и узимати учешће у пројектима од општег интереса.

Финансијски план за 2012. годину предвиђа укупан приход од 212,5 милиона динара, у коме чланарина и стручни испити учествују са 85 процената. Расходи су димензионисани на 211,95 милиона динара, па је очекивана добит већа од пола милиона - 550.000 динара.

Темперамент и динамику у расправи о „плану и финансијама“ дао је професор Милан Самарџија својим предлогом, а касније и бројним подршкама и нешто мањим оспоравањима, да се у „Глави III – Сервисирање потреба чланова Коморе, тачка Б) Средњорочни циљеви коморе, иза алинеје 5. дода нова алинеја 6. која гласи: „Активности на упознавању и едукацији чланова Коморе о

Милан Самарџија: „Изузетно је важно да се чланови упознају и едукују о трендовима из области обновљивих извора енергије“

трендовима из области обновљивих извора енергије и активности на имплементацији прописа из ове области“. Великом већином гласова чланова Скупштине усвојен је предлог/допуна професора Самарџије, али и поздрављен аплаузом свих присутних.

На основу члана 15. тачка 2. Статута Инжењерске коморе Србије («Службени гласник РС», бр. 88/05 и 16/09), Скупштина Инжењерске коморе Србије, на Осмој редовној седници одржаној 2011. године, донела је

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2012. ГОДИНИ

I. РАД НА ИЗРАДИ ЗАКОНОДАВНИХ И НОРМАТИВНИХ АКТА

A) Приоритети у раду Коморе

- Рад на побољшању законских и подзаконских аката релевантних за рад у делатностима свих чланова Инжењерске коморе Србије, укључивањем Коморе у израду тих аката;
- Сарадња са Министарством животне средине, рударства и просторног планирања (у даљем тексту: ресорно министарство) по свим питањима од интереса за чланове Коморе, као и сарадња на изради подзаконских аката који се доносе на основу и у складу са Законом о планирању и изградњи;
- Сарадња са министарствима и институцијама

(Министарством за економију и регионални развој, Институтом за стандардизацију, и другим) на хармонизацији српских стандарда (СРПС) и техничке регулативе са Европском.

Б) Краткорочни циљеви Коморе

- Активности на изменама Закона о судским вештацима у циљу измене услова за обављање послова вештачења из области примене Закона о планирању и изградњи;
- израда нормативних и институционалних претпоставки за вештачење по предметима судова и арбитраже, као и вршење стручних експертиза по захтевима привредних субјеката и институција;
- Наставак активности на проналажењу закон-

ских решења у циљу обезбеђења заштите имовине Коморе.

В) Средњорочни циљеви Коморе

- Наставак активности на утврђивању начина и модалитета на који ће Комора заштити своје чланове од угрожавања њиховог стручног и професионалног интегритета;
- Наставак активности на подршци у реализацији Пројекта о начинима приступања Србије Светској трговинској организацији (WTO односно СТО);
- Наставак активности и сарадње са ресорним Министарством на дефинисању и спровођењу поступка утврђивања усклађености лиценци које издају друге земље са правилима Коморе.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ КОМОРЕ

А) Приоритети у раду Коморе

- Рад на даљем институционалном организовању Коморе и њене инфраструктуре;
- Активности на обезбеђивању пословног простора у власништву Коморе за потребе регионалних центара и регионалних канцеларија;
- Подршка развоју регионалних канцеларија;
- Унапређивање рада и техничко опремање регионалних канцеларија, као и регионалних центара, у циљу пружања подршке раду регионалних одбора и чланству Коморе;
- Активности на унапређењу рада Суда части Коморе;
- Унапређење и прилагођавање Ценовника услуга које пружају чланови Коморе на тржишту;
- Организовање и спровођење избора за чланове Скупштине Коморе.

Б) Краткорочни циљеви Коморе

- Сарадња са струковним организацијама и удружењима;
- Учествовање у хуманитарним акцијама од државног значаја;
- Израда нацрта годишњег плана и програма рада, као и нацрта финансијског плана пословања Коморе, у целини и матичних секција за 2013. годину.
- Израда плана и програма рада регионалних центара у складу са планом и програмом матичних секција;
- Активности на изради монографије поводом десет година од оснивања Коморе.

В) Средњорочни циљеви Коморе

- Проширење материјалне основе за функционисање Коморе;
- Активности на ангажовању и организовању чланова Коморе у отклањању последица у случајевима елементарних непогода;
- Стално ажурирање база података Коморе и проширење селективног приступа база података са нивоа регионалних центара;
- Обезбеђење допунских средстава за рад Коморе кроз накнаде за рекламе на: сајту, Гласнику Коморе, стручним скуповима.

III. СЕРВИСИРАЊЕ ПОТРЕБА ЧЛАНОВА КОМОРЕ

А) Приоритети у раду Коморе

- Активности на објављивању закона, подзаконских аката, прописа и листа стандарда који су од значаја за чланове Коморе на сајту и у Гласнику Коморе;
- Активности на унапређењу комуникације између чланова Коморе и чланова Коморе са Секретаријатом Коморе;
- Организовање предавања, семинара и курсева из домена рада чланова Коморе;
- Промоција чланова Коморе сервисирањем и личним презентацијама на сајту Коморе;
- Рад на унапређивању Гласника Коморе.

Б) Краткорочни циљеви Коморе

- Активности на реализацији програма за побољшање начина и технологије грађења стамбених објеката у селима Србије под називом „Лепа Србија“;
- Праћење реализације пројекта осигурања од професионалне одговорности чланова Коморе и рад на његовом унапређењу;
- Активности на добијању олакшица (попуста) у куповини стручно-научне литературе и лиценцираних софтвера за чланове Коморе;
- Активности на упознавању и едукацији чланова Коморе о трендовима из области енергетске ефикасности и активности на имплементацији прописа из области енергетске ефикасности зграда.

В) Средњорочни циљеви Коморе

- Пружање помоћи у објављивању стручне литературе која је од значаја за чланове Коморе;
- Стално унапређивање сајта Коморе;
- Издавање стручних часописа Коморе;
- Наставак активности на стварању услова за преузимање у електронском облику стручних материјала са презентација и скупова;
- Наставак активности на унапређењу сервисирања чланова Коморе.
- Активности на упознавању и едукацији чла-

нова Коморе о трендовима из области обновљивих извора енергије и активности на имплементацији прописа из ове области

IV. ЛИЦЕНЦИРАЊЕ

A) Краткорочни циљеви Коморе

- Преиспитивање описа и услова постојећих врста лиценци;
- Наставак активности на допуни описа постојећих и утврђивања посебних услова за стицање нових врста лиценци;
- Увођење нових врста лиценци у циљу усклађивања са Законом о високом образовању и његовим изменама и допунама.

B) Средњорочни циљеви Коморе

- Наставак активности на унапређивању технике и поступка за издавање лиценци;

V. УСАВРШАВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ СТРУКЕ

A) Приоритети у раду Коморе

- Наставак активности на перманентном усавршавању чланова Коморе и израда годишњег програма;
- Развијање и усавршавање информисања чланства о Комори и њеном раду;
- Организовање стручних предавања, научно стручних супова, као и организација изложби и сл., по плану и програму рада извршних одбора и регионалних одбора матичних секција;
- Омогућавање посета сајмовима који су од интереса за чланове Коморе;

B) Краткорочни циљеви Коморе

- Унапређивање информисања јавности о Комори и њеном раду;
- Активности око прикупљања података о потенцијалним кандидатима за додељивање годишње награде по Правилнику о почасним члановима и Правилнику о наградама Коморе.

B) Средњорочни циљеви Коморе

- Подршка развојним програмима у циљу афирмације струке;
- Наставак активности на суфинансирању пројеката по реализованим конкурсима расписаним од стране Матичних секција;
- Развијање и унапређивање маркетинга Коморе;
- Спровођење реализације издавачке делатности у складу са Правилником о издавачкој делатности.

VI. СТРУЧНИ ИСПИТИ

- Активности на припреми, усклађивању и изради материјала за полагање стручних испита;
- Активности на изради нових и иновирању постојећих програма за полагање стручних испита по струкама у складу са новим наставним програмима факултета у сарадњи са ресорним министарством и струковним организацијама;
- Организовање припремних предавања за кандидате пре полагања стручних испита и усклађивање по струкама;
- Утврђивање и спровођење програма обуке из области енергетске ефикасности зграда.

VII. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И САРАДЊА СА КОМОРАМА У ОКРУЖЕЊУ

A) Приоритети у раду Коморе

- Унапређење сарадње са другим инжењерским коморама;
- Наставак активности на усаглашавању српских прописа, стандарда и норматива са важећом европском регулативом а нарочито прописима Европске уније;
- Наставак активности везано за чланство Коморе у FIDIC-у, ECEC-у, ECCE -у и WFEO.

B) Средњорочни циљеви Коморе

- Разматрање услова и предлога платформе за међусобно признавање издатих лиценци по билатералном и мултилатералном принципу са коморама – чланицама ECEC;
- Организација сусрета чланова Коморе са представницима других комора из европског окружења и организација посета и стручних путовања наших чланова градовима и земљама где су реализовани пројекти и програми од изузетног значаја за светску градитељску и културну баштину;

VIII. УЧЕШЋЕ У ПРОЈЕКТИМА ОД ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

- Упознавање чланства Коморе о значајним пројектима објеката високоградње, нискоградње и хидроградње;
- Помоћ при реализацији пројеката са органима који издају одобрења-дозволе.

**ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ**

Проф. Др Милисав Дамњановић, дипл. инж. арх.

Образложење

Правни основ за доношење Плана и програма Инжењерске коморе Србије у 2012. години је члан 15. став 1. тачка 2. Статута Коморе који прописују да Скупштина Коморе доноси годишњи план и програм рада Коморе.

У складу са чланом 21. став 1. тачка 3. Статута Коморе Управни одбор је утврдио Предлог плана и програма рада Коморе у 2012. години, а на основу тачке 4. цитираног члана је ускладио планове и програме рада матичних секција у 2012. години, који су достављају Скупштини Коморе.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ЗА 2012. ГОДИНУ

1. ПЛАН ПРИХОДА

Р. Б.	Врста прихода	
1	Приход од чланарине	135.000.000,00
2	Приход од накнада за издавање лиценци	15.000.000,00
3	Приход од накнада за издавање печата	7.000.000,00
4	Приход од камате на орочени депозит	2.500.000,00
5	Приход од организовања стручних испита	43.500.000,00
6	Остали приходи	9.500.000,00
УКУПНО ПРИХОДИ		212.500.000,00

Напомена: Краткорочно орочена финансијска средства Коморе износе 60.000.000,00 динара.

2. ПЛАН РАСХОДА

	Врсте расхода	
А	Програм рада ИКС	62.900.000,00
	Стручни испити	32.300.000,00
Б	Програм рада матичних секција ИКС	32.950.000,00
В	Материјални трошкови пословања Суда части	3.200.000,00
Д	Материјални трошкови пословања ИКС	112.900.000,00
УКУПНО РАСХОДИ		211.950.000,00
ПРИХОД - РАСХОД = 550.000,00 дин.		
	Врсте расхода	
Г	Материјални трошкови на одржавању опремању и уређењу посл. прост. Коморе	67.000.000,00

Расходи под Г су у функцији набавке, опремања и уређења пословног простора. У књиговодственом смислу они немају карактер трошкова па зато не улазе у збир укупних расхода

ДОКУМЕНТИ
2. ПЛАН РАСХОДА
А. ПРОГРАМ РАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2012ГОДИНИ

Р. Б.	Врста расхода				
A1	Рад на законодавној и нормативној пракси	3.000.000,00	A8	Сарадња са струковним организацијама уз финансијску подршку по критеријумима Коморе	500.000,00
A2	Организација и функционисање Коморе	3.300.000,00	A9	Активности на изради монографије поводом десет година од оснивања Коморе	1.000.000,00
A3	Сервисирање потреба чланова Коморе	4.500.000,00	A10	Обележавање дана Коморе и додела награда Коморе	3.000.000,00
A4	Стручни испити	32.300.000,00	A11	Међународне активности органа и тела Коморе и реализација програма међународне сарадње	3.500.000,00
A4.1	трошкови пореза (ПДВ)	6.500.000,00	A12	Чланарине страним и домаћим удружењима	400.000,00
A4.2	брuto накнаде члановима комисија	25.500.000,00	A13	Реализација пројеката УО	1.000.000,00
A4.3	путни трошкови чланова комисија	300.000,00	A14	Осигурање професионалне одговорности чланова Коморе	4.000.000,00
A5	Усавршавање и унапређење струке	2.500.000,00	A15	Резерве за реализацију програма рада Коморе у 2012. години	1.000.000,00
A6	Перманентно усавршавање чланова КомореС	2.700.000,00			
A7	Сарадња са струковним организацијама уз финансијску подршку по критеријумима Коморе	200.000,00			
			УКУПНО РАСХОДИ (А)	62.900.000,00	

Б. ПРОГРАМ РАДА МАТИЧНИХ СЕКЦИЈА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2012. ГОДИНИ

Врста расхода			Б2. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА ИЗВОЂАЧА РАДОВА		
B1.1	Реализација активности матичне секције (Извршног одбора и регионалних одбора)	7.500.000,00	11.250.000,00		
B1.2	Бруто накнада чланова ИО	4.650.000,00	B3.1	Реализација активности матичне секције	3.500.000,00
Б1. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА ПРОЈЕКТАНАТА			B3.2	Бруто накнада чланова ИО	3.150.000,00
12.150.000,00			Б3. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА УРБАНИСТА		
B2.1	Реализација активности матичне секције (Извршног одбора и регионалних одбора)	6.500.000,00	6.650.000,00		
B2.2	Бруто накнада чланова ИО	4.750.000,00	B4.1	Активности матичне секције	1.550.000,00
			B4.2	Бруто накнада чланова ИО	1.350.000,00
			Б4. УКУПНО МАТИЧНА СЕКЦИЈА ПЛАНЕРА		
			2.900.000,00		
			УКУПНО РАСХОДИ (Б)	32.950.000,00	

В. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ ПОСЛОВАЊА СУДА ЧАСТИ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2012. ГОДИНИ

Р. Б.	Врста расхода				
B.1.	Путни трошкови	100.000,00	B.3.	Бруто накнаде за чланове Суда части: председник суда, судије, тужиоц, бранилац и заменици	3.000.000,00
B.2.	Остали материјални трошкови	100.000,00	УКУПНО РАСХОДИ (В)	3.200.000,00	

Г. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ НА ОДРЖАВАЊУ, ОПРЕМАЊУ И УРЕЂЕЊУ ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Р.Б.	Врста расхода	
Г.1.	Набавка основних средстава и нематеријална улагања у просторијама Коморе у Београду	3.500.000,00

Г.2.	Набавка основних средстава и нематеријална улагања у просторијама Коморе у регионалним центрима	63.500.000,00
УКУПНО РАСХОДИ (Г)		67.000.000,00

Краткорочно орочена финансијска средства у износу од 60.000.000,00 динара биће утрошена за набавку и опремање пословног простора у власништву Инжењерске коморе Србије у регионалним центрима

Д. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ ПОСЛОВАЊА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2012. ГОДИНИ

Р.Б.	Врста расхода	
Д.1.	Бруто зараде и накнаде за запослене у Секретаријату у Београду	38.500.000,00
Д.2.	Бруто зараде и накнаде за запослене у регионалним канцеларијама	10.900.000,00
Д.3.	Бруто накнаде за чланове органа Коморе : УО,НО, председник и потпредседник Скупштине	24.100.000,00
Д.4.	Трошкови одржавања седница Скупштине	1.200.000,00
Д.5.	Трошкови организовања и спровођења избора за чланове Скупштине Коморе	2.000.000,00
Д.6.	Бруто накнада чланова комисија Управног одбора: комисија за прописе, информисање, предлоге и представке	2.800.000,00
Д.7.	Путни трошкови запослених и чланова органа Коморе	1.800.000,00
Д.8.	Трошкови превоза запослених у Секретаријату Коморе	1.000.000,00
Д.9.	Трошкови горива за службени ауто, одржавање и осигурање	3.500.000,00
Д.10.	Трошкови осигурања имовине и запослених у Комори	800.000,00
Д.11.	Трошкови канцеларијског материјала	2.500.000,00

Д.12.	Развој информационог система Коморе и трошкови интернет услуга	1.000.000,00
Д.13.	Трошкови услуга одржавања (сервиси)	500.000,00
Д.14.	Трошкови комуналних услуга и телефона у Београд	1.700.000,00
Д.15.	Трошкови закупа у Београду	800.000,00
Д.16.	Трошкови закупа, комуналних услуга и телефона у регионалним канцеларијама	2.000.000,00
Д.17.	Трошкови рекламе и пропаганде	400.000,00
Д.18.	Трошкови репрезентације	2.000.000,00
Д.19.	Трошкови платног промета	400.000,00
Д.20.	Трошкови поштанских услуга	2.000.000,00
Д.21.	Остали финансијски расходи - донације	3.000.000,00
Д.22.	Остали расходи	500.000,00
Д.23.	Трошкови непроизводних услуга	500.000,00
Д.24.	Трошкови израде печата	4.000.000,00
Д.25.	Порези, таксе, обавезна давања	3.000.000,00
Д.26.	Стална резерва	2.000.000,00
УКУПНО РАСХОДИ (Д)		112.900.000,00
УКУПНО (А+Б+В+Д)		211.950.000,00

3. СПРОВОЂЕЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2012. ГОДИНИ ВРШИЋЕ СЕ НА СЛЕДЕЋИ НАЧИН:

- Расходом под А15 (резерва) Управни одбор Коморе усаглашава реализацију расхода наведених од А1 до А14.
- План расхода под Б реализује се на предлог Извршних одбора матичних секција, одлукама Управног одбора и то на основу усаглашених програма рада матичних секција, које усваја Управни одбор Коморе.
- Расходом под Д.26. (стална резерва) Управни одбор усаглашава реализацију расхода или усмерава средства за непредвиђене материјалне трошкове и може се користити за врсте расхода дате у деловима В и Д.
- Расходи под Г.1., Г.2., су у функцији набавке, опремања и уређења пословног простора. Пошто набављена основна средства и уређење пословног простора немају карактер књиговодствених трошкова, расходи под Г.неће ући у збир укупних расхода.
- Управни одбор Коморе ће квартално пратити реализацију Финансијског плана, како у приходима тако и у расходима и доносити потребне одлуке у правцу усаглашавања реализације Финансијског плана Коморе за 2012. годину.
- Овлашћује се Управни одбор Инжењерске коморе Србије, да између две седнице Скупштине, у случају потребе, изврши ребаланс финансијског плана за 2012 годину.
- Финансијски план Инжењерске коморе Србије у 2011. години примењује се до доношења Финансијског плана Коморе за 2012. годину.
- Овлашћује се Управни одбор Инжењерске коморе Србије, да између две седнице Скупштине, донесе одлуку о куповини пословног простора у власништву Коморе, у регионалним центрима, уколико се за то буду указали повољни услови. Краткорочно орочена финансијска средства, биће употребљена за ту намену.

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
Проф.др Милисав Дамњановић, дипл.инж.арх.

Шест предавања – 200 слушалаца

МИЛАНА МИЛОВИЋ

У периоду од септембра до новембра 2011. године, Комисија за перманентно усавршавање чланова Инжењерске коморе Србије је организовала четири предавања, која су одржана у Београду у просторијама Инжењерске коморе Србије. До краја године одржаће се још два, од чега једно у Нишу, а друго у Београду.

Предавање на тему „Пројектовање електричних инсталација према новим прописима“, одржано је 27. септембра 2011. године. Предавачи су били Милован Главоњић и Драган Вуксановић, обојица дипл.инж.ел. и говорили о припреми прописа који су преузети од ЕУ за електропројектовање. Циљ предавања је био да се чланови Коморе упознају са новим прописима, а присуствовало их је тачно седамдесет.

Др Мила Пуцар, дипл.инж.арх. одржала је, 29. септембра, предавање на тему „Могућности употребе принципа биоклиматског пројектовања у заштићеним објектима и целинама“, које је пратило 25 чланова Коморе. Циљ предавања је био да се шира стручна јавност упозна са принципима биоклиматског пројектовања у заштићеним објектима и целинама као и могућностима енергетске санације и реконструкције културно историјских објеката, као и стамбених објеката који чине специфичне амбијенталне целине у циљу смањења потрошње енергије и побољшања услова комфора.

Прво новембарско предавање (17. XI) имало је тему „Управљање пројектном документацијом и примена најновијих нор-

ми путем E-CAD програмских алата, на примеру алата CEE Electrical“, а предавачи су били Жељко Душак, Жан Франсоа Ребо (Jean Francois Rebout) Андреј Орешник и Едвард Стернад, сва четворица дипл.инж.ел. Предавање је било намењено пројектантима и осталим инжењерима који раде с пројектном документацијом, како би им се пружио квалитетан увид у нове и релевантне норме и њихову примену. Циљ предавања је био да се учесници упознају са новостима по питању алата за пројектовање у електротехници, како би у будућности лакше идентификовали кључне новости на овом подручју и ефикасније усмерили своју пажњу на њих. Предавање је пратило 60 учесника.

Последњег новембарског уторка (29. XI), дипломирани машински инжењери проф. др Ненад Зрнић и Владан Миловановић, одржали су предавање на тему „Европске норме из области лифтова: новине и разлике у односу на постојеће националне стандарде“, на којем су биле представљене новине и разлике у стандардима из области лифтова у односу на досадашњу регулативу у Србији. Предавање је похађало 40 чланова Коморе.

За децембар ове године, предвиђено је одржавање предавања на тему „Теорија и примена микроармираних бетона“ (II део), које ће, у Нишу, одржати заједничким снагама четворица грађевинаца: мр Предраг Благојевић и мр Дарко Живковић, дипл.грађ.инж., инж. М. Милинковић и проф. др Душан Петковић. Друго децембарско предавање ће се одржати у Београду, а тема је „Основи прорачуна грађевинских конструкција на seizмичка дејства“, које ће одржати проф. др Ђорђе Лађиновић.

Legendarna serija gorionika Monarch, sada značajno unapređena u gorionike WM10 do WM30, sa digitalnim upravljanjem i preciznom regulacijom, snage od 60 kW do 5200 kW. Tiši, ekonomičniji, pouzdaniji, sa interfejsom koji omogućava protok svih informacija i komandi sa nadređenim sistemima upravljanja.

Centralni sistem za nadzor i upravljanje Weishaupt-Neuberger, idealno rešenje u svim oblastima i na svim stepenima automatizacije.

- Ušteda energije
- Smanjenje troškova osoblja
- Pregledno na svim nivoima
- Dugovečno povećana vrednost objekta

Mi činimo zgrade inteligentnim.

Weishaupt Solarni sistem WTS-F1 u novoj izvedbi K3 i K4 je idealan za objekte sa velikim energetske potrebama, npr bolnice, hoteli sportski objekti itd. Integrirani kolektorski vod omogućava priključivanje do 20 kolektora na red. Vrhunski kvalitet, dugi vek trajanja, trajno visoki stepen korisnosti, laka montaža na svaki krov.

Gasni kondenzacioni kotao Thermo Condens – WTC od 15 do 300 kW. Serijska O2 regulacija, dugovečni izmenjivač toplote od aluminijuma, modulacioni gorionik, pouzdan servis.

Višestruka primena u područjima javnih zgrada, manjih trgovačkih objekata i privatnim kućama.

–weishaupt–

Weishaupt d.o.o. Beograd

Bulevar Mihajla Pupina 6,
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2200 601

e-mail: info@weishaupt.rs • www.weishaupt.rs

Од 406 испитаних - 369 положило испит

У последњем испитном року забележен најбољи резултат с обзиром да је успешност кандидата била већа од 90 процената - најбоља од почетка полагања стручних испита у организацији Коморе

СЛОБОДАНКА СИМИЋ

У новембарском испитном року први пут је полагање стручног испита пријавило 455 кандидата, али нису сви одмах и изашли на полагање. У овом року пред испитне комисије изашло је 406 кандидата међу којима је, наравно, било највише новопријављених, али су испит полагали и кандидати који су у претходним испитним роковима одложили полагање стручног испита. Пред испитне комисије изашло је највише кандидата грађевинске струке – 113, затим, архитектонске 102, на трећем месту је била електротехничка струка 64, док је машинска заузела четврто место са 47 кандидата. Кандидата за област урбанизма и саобраћаја било је по 17, док је по 15 кандидата било за технолошку и просторно-планерску струку. Четири преостале струке укупно су имале 16 кандидата, и то геодезија – седам, пејзажна архитектура – четири, водопривреда ерозивних подручја - три и мелиорација – два.

Тако је у новембарском испитном року 380 кандидата положило стручни испит. Највише успешних „полагача“ било је у групи „грађевинска струка“ – 107, затим следе архитекте – 97, па „електротехничка струка“ – 61, док су на четвр-

том месту „машинци“ са 43 успешно положена појединца. Саобраћајци су имали – 17, урбанисти – 15, технолози – 14, просторни планери – 13 успешних кандидата на испитима. Једноцифрен број успешних полагања забележили су: геодетска струка – седам, пејзажни архитекти и водопривредна ерозивних подручја по троје, док је мелиорациона струка имала двојицу успешних кандидата.

Успех кандидата који су положили стручни испит у новембарском испитном року процентуално је већи у односу на претходне испитне рокове, од када се стручни испити полажу у Инжењерској комори Србије. Процент успешно положеног стручног испита је 91 процената. За остварени успех, висок проценат успешно прошлих кандидата, поред стандардно одржаних семинара за припрему полагање стручног испита, утицала је новина у припреми стручног испита. Инжењерска комора Србије од јула ове године издаје „Приручник за припрему општег дела стручног испита за лица техничких струка“ чији су аутори Надежда Митровић-Житко и Милија М. Ђаловић, уз који кандидати добијају и ДВД „Планирање и изградња - Прописи и други релевантни документи“.

Оглас Ротографика

Ефикасан и рационалан програмски наступ

Концепција пројекта „Дани Коморе на Власинском лету“ је укључење свих инжењерских потенцијала на програмима развоја Југоистока Србије, па се зато на овој манифестацији окупљају инжењери свих струка и из свих регионалних центара Инжењерске коморе Србије.

■ Међународну конференцију о енергетској ефикасности и развојним програмима општина Југоисточне Србије отворио је Новица Тончев, председник општине Сурдулица

АЛЕКСАНДАР ПАНЧИЋ

Програм овогодишњих Дана Коморе - Међународне конференције реализован је у два дела: „обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност, први део и „развојни програми општина Југоисточне Србије“, други део. Целокупан програм припремио је Регионални центар Ниш, Инжењерске комора Србије. Како закони рационалности и ефикасности налажу све се то догађало у само једном дану - 9. јула.

Проф. др Драгољуб Живковић, директор Центра за енергетску ефикасност Ниш, први је изложио пројекат „Акциони план за енергетску ефикасност и интелигентно коришћење енергије у Јабланичком и Пчињском округу. „Акциони план...“, урађен је у Центру за развој Јабланичког и Пчињског округа у сарадњи са Солар инфо центром из Фрајбурга-Немачка, уз подршку Аустријске агенције за развој. Овим планом који је урађен на основу студијске анализе Солар инфо центра из Фрајбурга у

Развојне пројекте и потенцијалне могућности и овог овога пута су представили стручњаци који су већ укључени у реализацију или истраживања. Четврти Дани Коморе - Друга међународна конференција са темом „Развојни програми Југоисточне Србије“ одржана је у Свечаној сали „Конака Власина“, а отворили су их Татјана Ђорђевић у име Коморе и Новица Тончев, председник општине Сурдулица

сарадњи са тимом за енергетску ефикасност, који је формирао Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа, утврђене су добре основе за планско коришћење обновљивих извора енергије на територији Југоисточне Србије.

Тему „Енергетска ефикасност - искуства општине Савски венац, Београд“ презетовао је мр Томислав Ђорђевић, дипл.инж.арх., председник те општине. Овим радом је представљена стратегија која

Проф. др Драгољуб Живковић, директор Центра за енергетску ефикасност Ниш био је презентер пројекта „Акциони план за енергетску ефикасност и интелигентно коришћење у Јабланичком и Пчињском округу“

се спроводи на повећању енергетске ефикасности у овој општини и позитивна искуства из ове области.

Мр Тијана Живковић из Републичке агенције за просторно планирање изложила је тему „Производња енергије из обновљивих извора енергије - искуства из Холандије“, којом је указала на позитивне примере планирања ветро паркова у Холандији који су водећи обновљиви извори енергије у овој земљи. Посебно је истакла да за ветро-паркове постоје добри услови на Југоистоку Србије, посебно у околини Власинског језера.

О конкретном пројекту „Ветро парк Варденик“, Власина на Бесној Кобили, презентацију је имао Бранко Кеџман дипл.ел.инж. из АД Масурица Сурдулица. Истакао је, да је овим пројектом планирана изградња ветропарка на две локације са 40-так ветрогенератора, да припремни радови трају већ две године, да је направљен конзорцијум инвеститора и да се очекује почетак градње крајем ове године. Инсталирана снага „Ветро парка Варденик“ требало би да буде око 120 мегавата (mV), што је приближно једнако снази Власинских хидро електрана.

Тему „Приказ LEED система за сертификацију енергетски ефикасних зграда“ презентовала је Ненада Ненадић Танасић, пројект менаџер, Делта Инвест-а. Присутне је упознала са сертификационим системом који је установио Савет зелене градње САД (U.S. Green Building Council - USGBC).

После стручних излагања и излагача наступили су спонзори и донатори који су помогли одржавању скупа на Власинском језеру. Прво је Анђелина Кузманов, менаџер техничке подршке компаније Knauf Insulation представила резиме „Извештаја о одрживости 2010. године“. Анђелина је говорила о изазовима са којима ће се грађевинска индустрија суочавати у наредној деценији, како ће на те изазове одговорити Knauf Insulation. Такође је истакла, да у годинама које долазе, изграђена околина

ће се драматично променити пошто захтеви за ниско-енергетским зградама постају обавезујући. Драгомир Поповић, руководилац маркетинга компаније Тримо, говорио је о енергетској и противпожарној ефикасности челичних панела који се користе за изградњу грађевинских објеката високоградње, а дао је и кратак приказ референтних привредних објеката изграђених у Србији.

Други део Конференције почео је презентацијама развојних програма општина југоисточне Србије. Испред општина програме су изложили: Новица Тончев, председник Општине Сурдулица, др Ненад Митровић, председник Општине Владичин Хан, Ивана Нешић, помоћник градоначелника Врања и Драган Стаменковић, заменик председника Општине Црна Трава. Развојни програм Града Ниша представио је Љубиша Митић, власник пројектног бироа АРТ Пен, који је презентирао пројекат аква парка Fantasy Land, који би се градио у Нишу на локацији Лозни калем. Иначе, пројекат аква парка је откупила италијанско-српска компанија ИТАЛ Ниш и већ најавила да ће изградњу отпочети 2013. године.

Трећи део Конференције био је резервисан за представљање програма за прекограничну сарадњу на спољним границама Европске уније (Бугарска - Србија, Бугарска - Турска, Бугарска-Република Македонија). Програм је представио Георги Кордов, генерални секретар Коморе инжењера за инвестиционо пројектовање (КИИП) из Бугарске (Регионалне Колегије Софија - град). Радни део конференције завршен је излагањем проф. др Томе Радојичића, који је говорио о капиталним бетонским конструкцијама које је извео академик Ђорђе Лазаревић.

После паузе, а након поздравних речи председника Коморе, проф. др Драгослава Шумарца и потпредседника УО ИКС, Татјане Ђорђевић, учесници Конференције заједно са гостима, члановима Српског друштва за механику (СДМ) и њиховим пријатељима из Грчке, имали су прилику да за време свечаног ручка погледају наступ Културно уметничког друштва из Владичиног Хана - сплет фолклорних игара карактеристичних за југ Србије. А да инжењери везани за пројектовање и изградњу грађевинских објекта имају осећај да предвиђају, односно, за догађања у будућности, најбоље је потврдио избор уметника-музичара које су позвали/одабрали да наступе. Били су то оркестари - „Brass band“ Бојана Ристића из Владичиног Хана, проглашеног за најбољи оркестар на „Власинском лету 2011“, односно, оркестар Елвиса Ајдановића из Сурдулице, који ће постати „златна труба“, односно, победник на 51. Сабору у Гучи.

У вечерњим сатима учесници Дана Коморе на Власинском лету, као гости Новице Тончева „првог човека“ Сурдулице, на новоизграђеном Тргу, уживали су у културно уметничком програму.

У недељу 10. јула, за чланове Коморе организован је факултативни обилазак Власинског језера.

**ВЛАСИНСКО ЛЕТО - КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКА МАНИФЕСТАЦИЈА КОЈА У КОНТИНУИТЕТУ
ТРАЈЕ ДВАДЕСЕТ ШЕСТ ГОДИНА**

Традиција дужа од четврт века

На иницијативу културних ентузијаста Сурдулице, 1985. године, на прелепим теренима поред Власинског језера, одржана је прва културно-туристичка манифестација „Власинско лето“

АЛЕКСАНДАР ПАНЧИЋ

За дуго трајање Власинског лета, можда је најважнија била 1986. година када су организатори Сабора трубача у Гучи доделили Центру културе у Сурдулици организацију предтакмичења оркестра југоисточне Србије. Прве квалификације одржане су од 5. до 7. јула, на летњој позорници на Власини. На тој локацији трубачи ће се такмичити целу једну деценију, а онда, половином последње деценије XX века, ова манифестација се сели у Сурдулицу, у којој се другог јулског викенда, ево већ деценију и по, бирају трубачи који ће овај крај репрезентовати у Гучи. Свих тих година Радио Ниш је равноправи суорганизатор, са Центром културе, такмичења трубача. Наравно, трубачко такмичење је у центру пажње, али га прате и бројна друга дешавања, попут такмичења куvara у спремању рибљих специјалитета „Власински котлић“, такмичење риболоваца, трке чамаца,...

Поред очувања изворног стваралаштва, односно, корена етно музике, организатори Власинског лета намеравају да у ревијалном делу значајан простор и време дају, не само локалним самоукима ставраоцима и оркестрама, већ да у госте позову етно ствараоце са Балкана и шире.

Догађања на Власинском лету 2011.

Овогодишње 26. Власинско лето одржано је од 7. до 10 јула и у току три дана одржан је велики број културних, научних, стручних, али и кулинарских и музичких манифестација.

Први овогодишњи културни догађај био је 8. јуна, у порти Цркве светог Ђорђа, а наступили су појац Павле Аксентијевић и група „Запис“, док је друго организован на новоизграђеном градском тргу (који ће - трг тек сутрадан свечано бити отворен) на коме су свирали прошлогодишњи победници у Сурдулици.

Сутрадан, 9. јула, у преподневним часовима отворена је улица „Одјека сурдуличке трубе“ на којој су представљене изложбе слика, књига, фотографија, еко хране, меда и производа од меда, продајни штандови и штандови спонзора. У вечерњем термину, у оквиру „Вечери фолклора и народне музике“ наступили су извођачи из гости из Бугарске и Македоније, док су Србију представљале фолклорне групе из Неготина, Бољевца, Владичиног Хана и Сурдулице.

Без сумње најзначајнији догађај у последњих четврт века на Власинском лету, догодио се на одласку 9. и доласку 10. јула, када је Новица Тончев, председник Општине Сурдулица у друштву

Ивице Дачића, потпредседника Владе Србије и министра унутрашњих послова, уз ватромет, отворио реконструисани централни градски трг. Нови трг је површине 5.000 квадратних метара, у чију су изградњу Влада Србије и локална заједница уложиле преко 70.000.000 динара. Трг осветљава неколико стотина сијалица, а његовим средиштем доминирају велика фонтана са великим спектром боја, затим архитектонски занимљиво осмишљени мермерни и метални одводници. Посматран као целина Сурдулички трг је, без конкуренције, најлепши на југу Србије.

Сурдулица као регионални центар добија све већи број модерних и архитектонски изузетно занимљивим објеката

Предпоследњег дана 26. Власинског лета, у суботу 9. јула, од раног јутра су трајала догађања. Већ у осам осам јутарњих сати, госте и домаће пробудила је „трубачка будилица“, а онда је наступило „рачвање догађаја“ - у кампу на Власинском језеру кренуло је такмичење кулинарских мајстора „Власински котлић“ подржано од вокалних солиста и фолклорних ансамбала, дакако, и трубача, док је на улицама Сурдулице одржан дефиле омладинских и пионирских оркестара, учесника јуниорског надметања. Тачно у подне, након кратке свирке у центру Сурдулице, чланови 19 сениорских оркестара „разбежали“ су се по околним селима, ливадама, пропланцима и паркинзима, кријући се једни од других, да одрже последње пробе пред сутрашње такмичење.

У исто време (субота 9. јули у 12 сати) у свечаној сали Конака Власина, Новица Тончев је отворио је 4. Конференцију на тему „Развојни програми Југоисточне Србије“ коју је организовао и реализовао Регионални центар Ниш - Инжењерске коморе Србије. Председник Тончев је похвалио успешну сарадњу Општине са Комором у протекле четири године, нагласивши да је стручна јавност, посебно била анимирана ове године, о чему говори податак да су чак три скупа, (два са интернационалним учешћем) одржана на Власинском језеру или Сурдулици. Тако је на Језеру одржан конгрес Српског друштва за механику, односно, Српско-грчки симпозијум механике.

И у јутарњу недељу, 10. јула, последњег дана Власинског лета 2011. поново се огласила „трубачка будилица“ у 8 часова. Сат времена након буђења, на пут Сурдлица - Чемрник - Власинско језеро кренула је „Џипијада“, такмичење у возњи теренским возилима. У 11 сати на Језеру је почело такмичење риболоваца „Власинска удица“, а после неколико часова се завршило кулинарско-културно-забавни програмом „Власинског котлића“, уз проглашење „прве удице“ и „прве варјаче“ (златни котлић).

Тачно у 20 часова почело такмичење трубачких оркестара за шампионску ленту, али за право да учествују на пост јубиларном 51. Сабору трубача у Гучи. Све до поноћи смењивали су се самоуки виртуози на труби, а публика и стручни жири имали су тежак задатак да изаберу најбоље оркестре са југа Србије. После поноћи саопштен је најбољи окрекстар - „Brass Band“ са солистом Бојаном Ристићем из Владичиног Хана. Награда „Прва труба Власинског лета 2011“ припала је, по оцени стручног жирија, Елвису Ајдиновићу из Сурдулице. Награда „Прва труба Власинског лета 2011“ према гласовима публике припала је Маријану Крстићу из села Загужање код Сурдулице.

Право да наступе у Гучи, после надметања у Сурдулици, изборило је осам оркестара, а само је Елвир Ајдиновић, осветлао образ музикантима са југа Србије, освајањем „златне трубе“, односно, победом на 51. Сабору трубача у Гучи.

Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије у првом плану

На Златибору у хотелу „Палисад“, од 7. до 9. октобра, матичне секције - Пројектаната и Извођача радова и ове године су организовали пету по реду манифестацију „Дани инжењера Србије 2011“

„Дани инжењера Србије 2011“ који су одржани у првој недељи октобра били су организовани у хотелу Палисад на Златибору уз учешће више од двестотине чланова Коморе из свих регионалних центара

СЛОБОДАНКА СИМИЋ
ВЕРА ЈУРИЋ

Свечано отварање манифестације, са око 150 учесника из свих регионалних центара, је одржано у конгресној сали хотела „Палисад“. Окупљене чланове поздравили су: Душанка Сремачки, секретарка за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине Војводине, проф. др Милош Бањац, помоћник министра за општу енергетику, обновљиве изворе енергије и енергетску ефикасност Министарства за инфраструктуру и енергетику, проф. др Драгослав Шумарац, председник Инжењерске коморе Србије, као и челници матичних секција Бисерка Шварц (извођачи радова), доносно, Александар Аврамовић (пројектанти).

Првог дана главна тема скупа била је „Земљотрес као елементарна непогода – пре и после“. Присутнима је приказан двадесетоминутни филм о земљотресу у Краљеву, који је направило дописништво РТС из Краљева. Проф. др Бошко Стевановић одржао је предавање о грешкама и пропустима у грађевинској пракси приказаним кроз примере санација вишеспратних зиданих стамбених зграда оштећених у земљотресу. Проф. др Властимир Радоњанин, говорио је о санацији и ојачању зиданих зграда услед дејства земљотреса, док је о концепту пројектовања

зиданих зграда у сеизмичким подручјима према Еврокоду ЕН 1998-1 предавање одржао проф. др Ђорђе Лађиновић. Мирко Миладиновић, председник ИО МС Урбаниста ИКС, а испред Дирекције за изградњу града Краљева, одржао је предавање везано за просторно урбанистичко планирање у смислу битног предуслова за смањење сеизмичког ризика. Представници Саобраћајног института ЦИП, Владимир Симић, заменик директора и Слободан Наумовић, говорили су о доприносу њихове компаније у санирању последица земљотреса у Краљеву.

Другог дана Манифестације, угледна немарска имена имала су презентацију предавања везаних за енергетску ефикасност објеката/зграда и обновљиве и алтернативне изворе енергије. Архитекта проф. др Милица Јовановић Поповић, представила је Правилник о енергетској ефикасности зграда и Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда, док је проф. др Маја Тодоровић, дипломирани машински инжењер, приказала предлог елабората енергетске ефикасности као саставног дела главног пројекта. Проф. др Драгослав Шумарац је одржао презентацију везану за увођење лиценце за одговорне инжењере енергетске ефикасности и предлог за доношење Правилника о условима и поступку за издавање и одузимање лиценце за

И на овој манифестацији у центру пажње била је енергетска ефикасност, а модератори и презентери су били Маја Тодоровић, Милица Јовановић-Поповић, Бисерка Шварц и Драгослав Шумарац

одговорног урбанисту, пројектанта, извођача радова, планера и инжењера енергетске ефикасности. О тарифном систему за обрачун испоручене топлотне енергије из система даљинског грејања и прелаз на наплату по потрошњи у циљу побољшања енергетске ефикасности стамбеног фонда говорио је дипломирани машински инжењер Петар Васиљевић из ЈКП Београдске електране. Архитекта Анђелина Кузмановић, из фирме „Knauf Insulation“ и др Александар Рајчић, дипломирани инжењер архитектуре са Архитектонског факултета у Београду представили су софтвер за прорачун грађевинске физике у складу са новим прописима. Презентацију о обновљивим изворима енергије у Србији одржао је проф. др Милош

Бањац, помоћник министра за општу енергетику, обновљиве изворе енергије и енергетску ефикасност Министарства за инфраструктуру и енергетику. Др Дејан Дивац, дипл.маш.инж. је одржао предавање о хидроелектранама на Ибру, док је о досадашњим активностима југоисточне Србије на изградњи малих хидроелектрана говорио Драган Живковић, дипл.маш.инж. из Регионалне канцеларије у Нишу.

Ипак, највише пажње, дивљења и уживања изазвала је презентација под називом „Изградња моста преко Аде циганлије у Београду“, коју су одржали представници извођача радова, Компаније PORR, технички директор Бобан Величковић и технички директор и Андреј Цамбер.

Учесници „Дана инжењера Србије 2011“ показали су велико интересовање за правилнике и будућу праксу везану за енергетску ефикасност у зградарству

TAJNA JE UNUTRA: INOVACIJA KOJA NADMAŠUJE

Srce Multi V III je V scroll kompresor HiPQR tehnologije, sa većom efikasnošću koja je postignuta direktnim povratom ulja i freona u kompresor. Sa savršeno dizajniranim širim lamelama ostvaren je maksimalni prenos toplote, a sa novim konstruktivnim rešenjima cevnih račvi i razdelnika ostvaren je ravnomerniji put freona kroz izmenjivač toplote. Inovacijom Ciklonskog kruga podhladjavanja značajno je smanjen pad pritiska u cevi, čime se omogućuje maksimalna dužina cevovoda od 1000 m i maksimalna visinska razlika 110 m. Tako LG Multi V III sistem nadmašuje konkurenciju u svakom pogledu.

MULTI V III

www.lge.rs

DUŽI CEVOVOD

Krug ciklonskog podhladjavanja

Izradom spirala u cevima dobijamo manje isparavanje freona i samim tim manji pad pritiska.

VEĆA EFIKASNOST

HIPOR

Direktnim povratom freona i ulja u kompresor pri jednakom pritisku smanjuje se gubitak energije.

VEĆI KAPACITET

Šire lamele i ujednačeni cevni razdelnici

Sa specijalno dizajniranim lamelama na kondenzatoru omogućen je takav prolaz vazduha koji značajno povećava prenos toplote. Ujednačeni cevni razdelnik omogućava ravnomerniji put freona kroz izmenjivač toplote.

Želimo Vam srečne praznike!

TONDACH

POTISJE KANJIŽA

Krov za sva vremena!